

SLOVENSKI

Poročevalec

Izdaja in tiska Slovenski poročevalec. — Direktor: Rado Jazbinar. Glavni in odgovorni urednik: Sergej Vojnjak. — Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica št. 1 in 2, telefon 23-322 do 23-326. — Uprava: Ljubljana, Tomšičeva ulica št. 1/II, telefon 23-322 do 23-326. — Oglasi: Pileček Ljubljana, Titova cesta 7, telefon 21-896, za ljubljanske naročnike 20-453, za zunanje 21-453. — Pošta pred št. 29. — Ziro račun pri Komunalni banki Ljubljana št. 40-63-5-2-367. — Mesečna naročnina 120 din.

NA PREDVOLILNEM ZBOROVANJU V BEOGRADU JE GOVORIL ALEKSANDER RANKOVIĆ

V pogojih socialističnih družbenih odnosov je bilo doseženo zboljšanje gmotnega stanja delovnih ljudi

BEOGRAD, 17. febr. (Tanjug). Danes je bil na Voždovcu predvolilni sestanek političnih aktivistov, na katerem je govoril podpredsednik zveznega izvršnega sveta in poslanski kandidat v tem volilnem okraju Aleksander Ranković. V prepolini dvorani osemletne šole »Vožd Kadrjorje« so zborovalci z dolgotrajnim odobravanjem pozdravili prihod svojega poslanskega kandidata za zvezni zbor zvezne ljudske skupščine.

Poleg velikega števila uglednih javnih in političnih delavcev iz Beograda so temu zborovanju prisostvovali tudi sekretar zveznega izvršnega sveta Veljko Zeković, sekretar mestnega komiteja ZK Beograda Rista Antunović in podpredsednika beogradskega ljudskega odbora inž. Jovan Janković in Radenko Bročić.

Zborovanje je začel predsednik občinskega odbora SZDL Voždovca Nikola Stepanović, na kar je dal besedo podpredsedniku ALEKSANDRU RANKOVIĆU, ki je v svojem govoru dejal:

Govor Aleksandra Rankovića

S preteklim delom zvezne ljudske skupščine tretjega sklicanja je bila uspešno končana ena doba v naši socialistični graditvi. Ta štiriletna doba je bila pomembna, tako za izgradnjo sistema naše družbene in politične ureditve, kakor po rezultatih ter gospodarskem razvoju države. Nedvomno so posebnega pomena tudi izkušnje, pridobljene v tej dobi, pri razvijanju socialističnih odnosov na raznih področjih našega družbenega življenja, v katerih v najboljši raznovrstnih oblikah družbenega upravljanja danes neaktivneje sodelujejo milijoni naših delovnih ljudi. Prav tako izstopa podlaga za sodelovanje državljanov pri funkcioniranju državnega in političnega sistema je v tistih letih, ki omogočajo, da vsako leto napredujejo v socialistični graditvi. Enostnost, s katero sodelujejo naši delovni ljudje pri tem, kaže obenem tudi njihovo odločnost za čim hitrejšo izgradnjo svoje socialistične države, zavestjo se, da prispevajo s tem tudi k socialističnemu razvoju celotne države.

Ko govorimo o pretekli dobi našega razvoja, je treba vsaj na kratko analizirati vse, kar smo dosegli storili in dosegli. Zato naj ob tej priložnosti omenim nekaj o politiki, ki smo jo dosegli izvajali pri razvijanju standarda naših državljanov in o rezultatih naše politike. O tem bi želel nekaj povedati ne samo zaradi tega, ker so mi bile v tej smeri izražene želje tovarišev iz vaših družbeno-političnih organizacij, temveč tudi zaradi tega, ker so to zadeve, ki stalno vzbujajo zanimanje naše javnosti in ne samo naše. To je tudi povsem razumljivo, ker se s temi problemi ljudje srečujejo vsak dan in so zato res glavni v prizadevanjih, da omogočimo delovnim ljudem čim ugodnejše življenjske pogoje.

Zaradi občutljivosti teh vprašanj skušajo razni spekulativni-politični elementi s potrkami in zlobnimi kritikami razvneti strasti in širiti nezadovoljstvo pri nekaterih državljanjih, vse to pa delajo z namenom, da bi diskreditirali našo gospodarsko politiko. Ne motijo jih naše nove zgražene tovarne, hidrocentrale, gradnja novih industrijskih naselij in drugi uspehi v socialistični graditvi. Navadno radi poudarjajo, da baje pri nas gradimo nerentabilne in drage tovarne, da imamo negativno plačilno bilanco in da vodimo politiko osiromaševanja vasi, izkoriščajo pa tudi najmanjši napake v trgovini in kolebanja, ki nastajajo na trgu začasno, zlasti v cenah, da bi odvrnili pozornost prebivalstva od velikih uspehov, ki jih dosega vsak dan naša politika v svoji notranji izgradnji in mednarodnih odnosih. Takim napadom na naš socialistični sistem so preračunani predvsem na to, da bi izkoriščanemu delavskemu razredu v kapitalističnih državah dokazali brezperspektivnost socialističnega razvoja in s tem otopleli ostrino njihove borbe proti izkoriščanju.

PRETEKLI DEL

Stanje 17. febr.: Srednje Evropa zajema področje nizkega zračnega pritiska. Nove frontalne mornje so danes zalele naše kraje. V višinah doteda nad srednjo Evropo hladnejši zrak. Napoved za torek: Ponoči in jutri sprva pretežno oblačno in zmerno nekaj rahlih padavin. Pomeje zboljšanje. Nočne temperature med 1 in 6, najvišje dnevne med 8 in 12 stopinjami C.

OSEBNA POTROŠNJA OD L. 1952 STALNO NARAŠČA

Da bi dobili čim popolnejšo sliko o življenjskem standardu prebivalstva v dobi nekaj zadnjih let, je potrebno omeniti najbistvenjeje elemente tega standarda. Pri tem seveda ne smemo pozabiti, da življenjskega standarda prebivalstva ne označuje samo tako imenovana osebna potrošnja, temveč izdatki skupnosti za prosveto in kulturo, za socialno zavarovanje in v skrbstvo, zdravstveno zaščito in stanovanjsko komunalno dejavnost, ker so vse te službe in dejavnosti prav tako bistveni elementi življenjskih pogojev prebivalstva.

Korenite spremembe, ki so nastale pri nas v razdeljevanju dohodka glede na predvojni stanje, nadalje uvedba širokih pravic na področju socialnega zavarovanja, vstevši tudi zelo pomembne pravice za gmotno preskrbo v primeru starosti in nesposobnosti, so imele za posledico, da se je dejansko izboljšala raven osebne potrošnje večjega dela prebivalstva. Z drugačnim razdeljevanjem dohodka v okoliščinah socialističnih družbenih odnosov je bila ustvarjena višja raven materialnega stanja naših delovnih ljudi.

Rezultati naše politike, ki so vsak dan bolj očitni, so najbolj razvidni iz tega, da so se možnosti osebne potrošnje glede na nabavo proizvodov in izkoriščanje njihovega dela leta 1952 dalje stalno povečevale. V tej smeri kaže leto 1957 nagel napredek, ker se je v tem letu v primerjavi z letom 1952 povečala osebna potrošnja prebivalca za okoli 25 odstotkov.

Kljub vsem tem pozitivnim rezultatom in težnjam po stalnem naraščanju osebne potrošnje pa moram poudariti, da smo si vendarle želeli hitrejšega in večjega povečevanja, kakor tudi, da bi bolj vskladili možnosti naših delovnih ljudi z njihovimi prizadevanji v izgradnji naše socialistične države. Toda posledice, ki jih je imela za naš gospodarski razvoj gospodarska blokada po letu 1948, suše v nekaterih prejšnjih letih in težnja po industrializaciji države v prvih letih po osvoboditvi, so imele svoj vpliv in zaradi tega v teh letih ni bilo mogoče brez nevarnosti večje škode vskladiti osebne potrošnje z narodnim dohodkom, ki se je naglo večal.

POMANJKLJIVOSTI NA TRGU S KMETIJSKIMI PRIDELKI

Eden izmed resnih problemov na področju osebne potrošnje v pretekli dobi je bila nevsklajenost ponudbe in povpraševanja na trgu s kmetijskimi pridelki. Nezadostna in neenakomerna ponudba sredstev za osebno potrošnjo, zlasti kmetijskih pridelkov, ki je bila posledica tako zastojanja kmetijstva, kakor tudi slabe organizacije in tehnične opremljenosti trga, so neugodno vplivale predvsem na osebno potrošnjo nekmetijskega prebivalstva v večjih potrošniških središčih.

Naraščanje prebivalstva in sprememba socialne strukture sta čim bolj očitna, ki vplivata na oskrbovanje državljanov. Zadnji popis prebivalstva kaže, v primerjavi s predvojnimi stanjem, da se je zmanjšalo število prebivalstva, ki živi od dohodka iz kmetijstva za približno 2 milijona. Upoštevati je tudi treba, da zaposluje gospodarstvo vsako leto okoli 180.000 novih delavcev, kar vse kaže, da so v našem razvoju spremembe v socialni strukturi prebivalstva zelo dinamične z osnovno težnjo stalnega zmanjševanja kmetijskega prebivalstva. Te

spremembe v socialni strukturi so razbremenjevale vas presežka prebivalstva in mu odpirale perspektivo boljše življenja. Toda obenem so odpirale tudi probleme oskrbovanja. Tudi stalno naraščanje kupne moči prebivalstva je ta položaj še bolj zaostrovalo.

Vzroki nestabilnih in visokih cen na trgu s kmetijskimi pridelki niso samo v nezadostni proizvodnji. Nerazvitost prometa in slaba povezanost in neopremljenost trga z najobhodnejšimi tehničnimi sredstvi za promet s kmetijskimi pridelki so prav tako vplivali na izboljšanje cen in na velike razlike v cenah kmetijskih pridelkov po posameznih okoliščinah državi. Vendar se pomanjkljivosti na trgu s kmetijskimi pridelki ne morejo pripisovati samo objektivnim razlogom. Značen vpliv so imeli tudi subjektivni razlogi, zlasti pomanjkljivosti v organizaciji trga, premajhno zajeje vseh presežkov kmetijskih pridelkov po zadrugah in odkupnih podjetjih, ohranitev visokih cen tudi kadar blago propade itd.

Za večji uspeh v odstraevanju teh pomanjkljivosti je nujno potrebno tudi sodelovanje potrošnikov, ki lahko po svetih potrošnikov mnogo prispevajo, da bi se ti problemi stalno zmanjševali in da bi na ta način uvedli boljše zvezo med prebivalstvom in potrošniki.

Vsi ti pojavi so prav tako stalna skrb tudi pristojnih državnih organov, ki jih skušajo preprečevati z ustreznimi ukrepi. Pri tem hočem poudariti, da opravljajo svoje dolžnosti vsojeh z nemajhnimi težavami, ki jih povzročajo nepravilni postopki zaradi lokalističnih ali drugih negativnih razlogov. V nekaterih občinah in okrajih imajo birokratična pojmovanja, ki se kažejo s protizakonitim vmešavanjem v delo inšpekcije

in s prizadevanjem, da bi popolnoma paralizirali samostojnost te službe in učinkovitost njene kontrole, pogosto pa tudi z direktnimi prepovedmi vplivajo na inšpektorje, da ne bi predlagali prijavi, kadar so dolžni to delati. Bili so tudi primeri, da so načelniki sekretariata za gospodarstvo pri ljudskem odboru odredili inšpektorjem tržne inšpekcije, da morajo od njih zahtevati prej dovoljenje za opravljanje kontrole ali predlaganje prijavi, kadar so pri kontroli ugotovili prestopke ali prekrške.

Takle intervencije so posledica ne samo lokalističnih ozkih pojmovanj, temveč prikrivajo tudi težnjo osebnih interesov in težnjo po zaščiti prestopnikov zaradi prijateljskih ali podobnih zvez.

Pogosto se inšpektorji ne morejo upreti takim protizakonitim intervencijam, toda te negativne in birokratske pojave moramo upoštevati, jih kritično ob-

ravnati in preprečevati, tiste pa, ki tako ravna, pozvati na odgovornost in jim prepričati, da bi nadalje tako delali.

Z raznimi ukrepi smo skušali stimulativno vplivati na kmetijsko proizvodnjo. Pri tem smo tudi uspeli, ker je trg jamčil proizvajalcem prodajo vseh količin blaga po zelo ugodnih cenah. Lani smo uvedli minimalne zadržane cene žita. Te dni pa je zaradi pospeševanja živinoreje zvezni izvršni svet izdal odločbo o minimalnih zaščitnih cenah in premijah za nekatera vrste živine. Ti ukrepi jamčijo kmetovalcem minimalno rentabilnost, ne glede na spremembe tržnih cen. Dohodki vasi so se večali zelo dinamično in so bili kritični za ustreznimi količinami industrijskega blaga. Tako stanje na trgu s kmetijskimi pridelki je povečalo zanimanje kmetijskih proizvajalcev, da so v večji meri uporabljali sodobna agrotehnična sredstva in vlagali čimveč dela v proizvodnjo.

Ker se more neiskladnost ponudbe in povpraševanja na trgu s kmetijskimi pridelki objektivno odstraniti predvsem z večjimi materialnimi naložbami v kmetijsko proizvodnjo in vse tiste delavnosti, ki omogočajo skladno povezovanje proizvodnje in potrošnje, kakor sta promet in trgovina, posveča zvezni družbeni plan pozornost tudi v tej smeri. S temi ukrepi bomo odstranili kolebanja, ki so se doslej pojavljala v škodo potrošnikov.

Kakor sem že poudaril, so življenjski pogoji prebivalstva odvisni tudi od tega, koliko daje skupnost za prosveto in kulturo, socialno zavarovanje in skrbstvo, zdravstveno zaščito in stanovanjsko komunalno dejavnost. Kar je pri tem potrebno takoj poudariti je to, da so izdatki za službe družbenega standarda hitreje naraščali, kakor pa za osebno potrošnjo.

USPEHI NA PODROČJU PROSVETE, ZDRAVSTVA IN SOCIALNEGA ZAVAROVANJA

Družbeno-gospodarske in politične spremembe po vojni so pomembno vplivale tudi na povečanje kulturno-prosvetne ravni prebivalstva, kakor tudi na izobraževanje strokovnih kadrov, ki so nam nujno potrebni v socialističnem razvoju. Naši strokovni kadri regrutirajo iz družin delovnih ljudi, ki so jim z raznimi podporami, stipendijami in drugimi olajšavami dane možnosti za šolanje. Tako politika dvigovanja prosvete in strokovnih kadrov je zahtevala znatno povečanje šol in učnega kadra. Ako primerjamo sedanje stanje šolstva s predvojnimi, vidimo zlasti znatno povečanje srednjih šol za splošno izobrazbo, srednjih strokovnih, učiteljskih, visokih in drugih šol.

V politiki socialnega zavarovanja smo stremeli po čim večjem vsklajevanju sistema socialnega zavarovanja z gospodarskim napredkom skupnosti in potrebami zavarovanih delavcev in uslužbencev ter njihovih družin.

Vidni uspehi so tudi na področju zdravstvene zaštite, kar ima za pozitivno posledico znatno zmanjšanje smrtnosti, zlasti zaradi bolezni, ki so včasih povzročale mnogo skrbi. Ti rezultati v zdravstveni službi so bili doseženi z znanim razširjenjem zdravstvene zaštite, s povečanjem zmogljivosti bolnišnic in ambulantno polikliničnih ustanov. V primerjavi s predvojnimi stanjem se je možnost sprejemanja bolnikov na zdravljenje v zdravstvenih ustanovah povečala več kot dvakrat, raz-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Podrobnosti poljskega načrta

V Varšavi so objavili podrobnosti načrta o vzpostavitvi brezatomskega pasu v Srednji Evropi — Poljska vlada predlaga tudi takojšnji začetek razgovorov

VARŠAVA, 17. febr. (Tanjug). V Varšavi so nocoj objavili besedilo memoranduma poljske vlade, v katerem so podrobneje pojasnjena stališča do zamisli o vzpostavitvi brezatomskega pasu v Srednji Evropi.

V prvi točki memoranduma je rečeno, da bi moral brezatomski pas obsegati Poljsko, ČSR, DR Nemčijo in Zvezno republiko Nemčijo. Na tem področju ne bi proizvajali in razmeščali jedrskega orožja. Prepovedano bi bilo postavljanje opreme in naprav, namenjene atomskemu orožju. Prepovedana pa bi bila tudi uporaba atomskega orožja proti temu področju.

V drugi točki memoranduma je rečeno, da bi se morale države, ki bodo sestavljale to

državam, ki so članice tega področja.

Tretja točka memoranduma je posvečena sistemu nadzorstva nad vsemi omenjenimi obveznostmi. Memorandum predlaga nadzorstvo na zemlji in v zraku, da bi ga izvajali po ustreznih nadzorstvenih točkah. Ta sistem nadzorstva, ki bi veljal v brezatomskem pasu, bi lahko nudil dragocena izkustva tudi za izvajanje sporazumov o razorožitvi. Memorandum tudi predlaga ustrezni nadzorstveni aparat, v katerem bi bili zastopniki NATO in Varšavskega

pakta ter delegati držav, ki ne pripadajo vojaškim blokom v Evropi.

V memorandumu je dalje rečeno, da bi bila najpreprostejša oblika sprejetja teh obveznosti — zadnja točka memoranduma — sklenitev ustreznih mednarodnih pogodb. Zato poljska vlada predlaga, da bi se začela pogajanja za nadaljnjo podrobno obdelavo načrta o vzpostavitvi brezatomskega pasu, dokumentov in jamstev, ki so s tem povezana, ter načina, kako izvajati sprejete obveznosti.

Uglajevanje spora

Francija in Tunizija sta sprejeli posredništvo ZDA in Britanije, toda obe vztrajata pri svojih stališčih

PARIZ, 17. febr. (Tanjug). Francoska diplomacija se je danes na vse kriplje trudila, da bi s posredovanjem ameriških in britanskih diplomatov dosegla tunizjski privolitev na odgoditev obravnave o tunizjski pritožbi v Varnostnem svetu.

Francija je še pred dvema dnevnoma sicer zavrnila posredovanje ZDA, toda grožnja Tunizije, da bo vso to zadevo — začenši z bombardiranjem prebivalstva v Sakietu do 4-letne vojne v Alžiriji — sprožila pred Varnostnim svetom, če Francija pripravi do premisleka. Zato je Quai d'Orsay danes uradno sporočil, da sprejema »dobre usluge« Londona in Washingtona. Francosko stališče pa se ni spremenilo. Francija je sicer voljna načelno ugoditi tunizjskim zahtevam po umiku čet iz vojaških in letalskih oporišč, razen iz Bizerte, toda šele po ureditvi splošnih vprašanj, jamstev za varnost meje in stroge nevtralnosti Tunizije v alžirskem spopadu. Ta pojanja pa so bila v zadnjih šestih mesecih že štirikrat prekinjena. Kar zadeva Tunizijo, je predsednik Burgiba še prejšnji teden dejal, da je voljan umakniti pri- tožbo v Varnostnem svetu, če bi Francija sprejela ameriško posredovanje. Toda iz današnjih poročil iz Tunisa je razvidno, da privolitev na spremembo foruma, ki bi obravnaval vse tiste probleme, ne pomeni tudi popuščanja od zahtev. Zunanji minister Mokadem je nocoj sporočil novinarjem, da Tunizija še zmanjka vztraja pri popolni evakuaciji vseh francoskih čet, vstevši tudi tiste, v Bizerti.

Diplomatska kronika

BEOGRAD — Jugoslovanska vlada je priznala novo vlado republike Venezuele, ki jo vodi kontraadmiral Wolfgang Larrazabal.

MOSKVA — Veleposlanik FLRJ v Moskvi Veljko Mitčunović je obiskal danes prvega sekretarja CK KPSZ N. S. Hruščeva in se zadržal z njim v pogovoru.

BUKAREŠTA — Novo imenovani jugoslovanski veleposlanik v Bukarešti dr. Franc Hočvar je danes obiskal romunskega ministra za zunanje zadeve Bunaciuja in mu izročil poverilnice.

inštitut za javno upravo pri pravni fakulteti ljubljanske univerze je začel večeraj z dvema tečajema, ki bosta trajala po štiri dni. Na prvem predavajo univerzitetni profesorji in znani javni delavci o glavnih vprašanjih pri uveljavljanju delovnih razmerij v gospodarstvu, na drugem pa o značilnostih uslužbenških razmerij v podjetjih in ustanovah širom Slovenije. — Pobjuda inštituta za javno upravo zasluži priznanje. S takim delom mnogo prispeva k globlje- mu spoznavanju in pravilnejšemu izvajanju zakonikih predpisov v praksi. Zeleni bi le bilo, da bi temu primeru sledile še druge univerzitetne institucije.

Govor Aleksandra Rankoviča

(Nadaljevanje s prve strani)

Štela se je mreža teh ustanov, število zdravnikov pa se je povečalo za okoli 3.000.

Cepiva so to pomembni rezultati, ki jih ne smemo podcenjevati, sem mnenja, da ta povečanja niso zadostna in ne ustrezajo našim željam, da bi omogočili se ugodnejše pogoje delovnim ljudem zaradi zdravstvene zaštite in da bi se morali kakor doslej še nadalje stalno izboljševati.

V prizadevanju za čim večjo preskrbo družin delovnih ljudi, ki imajo otroke, je bila priznana pravica do otroškega dodatka in so bile s tem odstranjene neupravičene neenakosti o dohodkih družin z otroki in družin brez otrok. Leta 1957 je ta dodatek prejelo 828 tisoč družin za 1.706.000 otrok.

Tudi število uživalcev pokojnin in invalidnin se stalno večja. Medtem ko je pred vojno prejelo pokojnino in rento 104.499 ljudi, se je to število leta 1957 povzpelo na 487 tisoč ljudi. Pri nas se opaža naglo naraščanje teh uživalcev med delavci, kajti medtem ko je bilo leta 1939 v skupnem številu oseb, ki so prejemale pokojnino in rento, samo 16,7 odstotkov delavcev, jih je bilo leta 1957 nad 51 odstotkov.

Ob koncu lanskega leta je bil s sprejetjem zakona o pokojninskem zavarovanju vsajen javni sistem pokojninskega zavarovanja z našim družbeno-gospodarskim in političnim razvojem. V skladu s tem se od začetka letošnjega leta povečujejo pokojnine dosedanjih uživalcev za okoli 23 odstotkov. V posameznih upravičenih primerih pa je lahko to povečanje tudi nad 50-odstotno. Za uresničitev teh osnovnih oblik zavarovanja, ki jih skupnost jamči, zavarovanjem delovnim ljudem, gre okoli 10 odstotkov narodnega dohodka. Izdatki za socialno zavarovanje so lani znašali 165 milijard din, kar najbolj kaže, da je pomemben čimbelj ne samo naše socialne, temveč tudi gospodarske politike.

S tako politiko v socialnem zavarovanju skuša skupnost nuditi polno zaščito delovnemu človeku, ko ne more več delati. To vpliva zelo pozitivno, ker se s to skrbjo skupnosti ustvarja pri delovnih ljudeh čustvo večje gotovosti za njihov obstoj tudi v primeru starosti in onemoglosti.

Kljub velikim uspehom v preskrbi naših delovnih ljudi je treba poudariti, da so razne okoliščine v nekaterih primerih oteževale uresničitev pravic, ki jim jih jamči skupnost. Čeprav je bilo od leta 1955 do leta 1957 izdanih samo iz skladov socialnega zavarovanja okoli 12 milijard din za razširjenost mreže zdravstvenih ustanov, to vendar v razporeditvi te mreže še pomanjkljivosti. Razen tega v poslovanju ambulantno polikliničnih ustanov še niso odstranjene nekatere pomanjkljivosti, ki izvirajo iz njihove notranje organizacije in odnošev do bolnikov. Prav tako je postopek za uresničitev drugih pravic zdravstvenega zavarovanja kakor tudi na drugih področjih zavarovanja pogosto zaradi birokratičnih pojavov pri pristojnem organu počasen in zapleten. Precej je pojavov pozabljanja, da so javne službe pa tudi služba socialnega zavarovanja zaradi državljanov, zaradi zavarovanih delavcev in uslužbenecov ter članov njihovih družin. Zato bo potrebno še nadalje naše prizadevanje za onemogočanje takih pojavov. K odstranitvi takih pojavov lahko posebno pomagajo izvoljeni zastopniki zavarovancev v samoupravnih organih zavodov za socialno zavarovanje, ki lahko s svojimi sklepi in ukrepi za napredek organizacije, strokovnosti kadrov in podobni ukrepi omogočijo, da bodo zavarovanci hitreje in enostavneje uresničevali svoje pravice. Razen tega lahko prispevajo k borbi proti birokratičnim pojavom na tem zelo občutljivem področju družbenega skrbstva tudi zavarovanci sami.

Kljub velikim uspehom v preskrbi naših delovnih ljudi je treba poudariti, da so razne okoliščine v nekaterih primerih oteževale uresničitev pravic, ki jim jih jamči skupnost. Čeprav je bilo od leta 1955 do leta 1957 izdanih samo iz skladov socialnega zavarovanja okoli 12 milijard din za razširjenost mreže zdravstvenih ustanov, to vendar v razporeditvi te mreže še pomanjkljivosti. Razen tega v poslovanju ambulantno polikliničnih ustanov še niso odstranjene nekatere pomanjkljivosti, ki izvirajo iz njihove notranje organizacije in odnošev do bolnikov. Prav tako je postopek za uresničitev drugih pravic zdravstvenega zavarovanja kakor tudi na drugih področjih zavarovanja pogosto zaradi birokratičnih pojavov pri pristojnem organu počasen in zapleten. Precej je pojavov pozabljanja, da so javne službe pa tudi služba socialnega zavarovanja zaradi državljanov, zaradi zavarovanih delavcev in uslužbenecov ter članov njihovih družin. Zato bo potrebno še nadalje naše prizadevanje za onemogočanje takih pojavov. K odstranitvi takih pojavov lahko posebno pomagajo izvoljeni zastopniki zavarovancev v samoupravnih organih zavodov za socialno zavarovanje, ki lahko s svojimi sklepi in ukrepi za napredek organizacije, strokovnosti kadrov in podobni ukrepi omogočijo, da bodo zavarovanci hitreje in enostavneje uresničevali svoje pravice. Razen tega lahko prispevajo k borbi proti birokratičnim pojavom na tem zelo občutljivem področju družbenega skrbstva tudi zavarovanci sami.

Kljub velikim uspehom v preskrbi naših delovnih ljudi je treba poudariti, da so razne okoliščine v nekaterih primerih oteževale uresničitev pravic, ki jim jih jamči skupnost. Čeprav je bilo od leta 1955 do leta 1957 izdanih samo iz skladov socialnega zavarovanja okoli 12 milijard din za razširjenost mreže zdravstvenih ustanov, to vendar v razporeditvi te mreže še pomanjkljivosti. Razen tega v poslovanju ambulantno polikliničnih ustanov še niso odstranjene nekatere pomanjkljivosti, ki izvirajo iz njihove notranje organizacije in odnošev do bolnikov. Prav tako je postopek za uresničitev drugih pravic zdravstvenega zavarovanja kakor tudi na drugih področjih zavarovanja pogosto zaradi birokratičnih pojavov pri pristojnem organu počasen in zapleten. Precej je pojavov pozabljanja, da so javne službe pa tudi služba socialnega zavarovanja zaradi državljanov, zaradi zavarovanih delavcev in uslužbenecov ter članov njihovih družin. Zato bo potrebno še nadalje naše prizadevanje za onemogočanje takih pojavov. K odstranitvi takih pojavov lahko posebno pomagajo izvoljeni zastopniki zavarovancev v samoupravnih organih zavodov za socialno zavarovanje, ki lahko s svojimi sklepi in ukrepi za napredek organizacije, strokovnosti kadrov in podobni ukrepi omogočijo, da bodo zavarovanci hitreje in enostavneje uresničevali svoje pravice. Razen tega lahko prispevajo k borbi proti birokratičnim pojavom na tem zelo občutljivem področju družbenega skrbstva tudi zavarovanci sami.

Kljub velikim uspehom v preskrbi naših delovnih ljudi je treba poudariti, da so razne okoliščine v nekaterih primerih oteževale uresničitev pravic, ki jim jih jamči skupnost. Čeprav je bilo od leta 1955 do leta 1957 izdanih samo iz skladov socialnega zavarovanja okoli 12 milijard din za razširjenost mreže zdravstvenih ustanov, to vendar v razporeditvi te mreže še pomanjkljivosti. Razen tega v poslovanju ambulantno polikliničnih ustanov še niso odstranjene nekatere pomanjkljivosti, ki izvirajo iz njihove notranje organizacije in odnošev do bolnikov. Prav tako je postopek za uresničitev drugih pravic zdravstvenega zavarovanja kakor tudi na drugih področjih zavarovanja pogosto zaradi birokratičnih pojavov pri pristojnem organu počasen in zapleten. Precej je pojavov pozabljanja, da so javne službe pa tudi služba socialnega zavarovanja zaradi državljanov, zaradi zavarovanih delavcev in uslužbenecov ter članov njihovih družin. Zato bo potrebno še nadalje naše prizadevanje za onemogočanje takih pojavov. K odstranitvi takih pojavov lahko posebno pomagajo izvoljeni zastopniki zavarovancev v samoupravnih organih zavodov za socialno zavarovanje, ki lahko s svojimi sklepi in ukrepi za napredek organizacije, strokovnosti kadrov in podobni ukrepi omogočijo, da bodo zavarovanci hitreje in enostavneje uresničevali svoje pravice. Razen tega lahko prispevajo k borbi proti birokratičnim pojavom na tem zelo občutljivem področju družbenega skrbstva tudi zavarovanci sami.

Kljub velikim uspehom v preskrbi naših delovnih ljudi je treba poudariti, da so razne okoliščine v nekaterih primerih oteževale uresničitev pravic, ki jim jih jamči skupnost. Čeprav je bilo od leta 1955 do leta 1957 izdanih samo iz skladov socialnega zavarovanja okoli 12 milijard din za razširjenost mreže zdravstvenih ustanov, to vendar v razporeditvi te mreže še pomanjkljivosti. Razen tega v poslovanju ambulantno polikliničnih ustanov še niso odstranjene nekatere pomanjkljivosti, ki izvirajo iz njihove notranje organizacije in odnošev do bolnikov. Prav tako je postopek za uresničitev drugih pravic zdravstvenega zavarovanja kakor tudi na drugih področjih zavarovanja pogosto zaradi birokratičnih pojavov pri pristojnem organu počasen in zapleten. Precej je pojavov pozabljanja, da so javne službe pa tudi služba socialnega zavarovanja zaradi državljanov, zaradi zavarovanih delavcev in uslužbenecov ter članov njihovih družin. Zato bo potrebno še nadalje naše prizadevanje za onemogočanje takih pojavov. K odstranitvi takih pojavov lahko posebno pomagajo izvoljeni zastopniki zavarovancev v samoupravnih organih zavodov za socialno zavarovanje, ki lahko s svojimi sklepi in ukrepi za napredek organizacije, strokovnosti kadrov in podobni ukrepi omogočijo, da bodo zavarovanci hitreje in enostavneje uresničevali svoje pravice. Razen tega lahko prispevajo k borbi proti birokratičnim pojavom na tem zelo občutljivem področju družbenega skrbstva tudi zavarovanci sami.

Kljub velikim uspehom v preskrbi naših delovnih ljudi je treba poudariti, da so razne okoliščine v nekaterih primerih oteževale uresničitev pravic, ki jim jih jamči skupnost. Čeprav je bilo od leta 1955 do leta 1957 izdanih samo iz skladov socialnega zavarovanja okoli 12 milijard din za razširjenost mreže zdravstvenih ustanov, to vendar v razporeditvi te mreže še pomanjkljivosti. Razen tega v poslovanju ambulantno polikliničnih ustanov še niso odstranjene nekatere pomanjkljivosti, ki izvirajo iz njihove notranje organizacije in odnošev do bolnikov. Prav tako je postopek za uresničitev drugih pravic zdravstvenega zavarovanja kakor tudi na drugih področjih zavarovanja pogosto zaradi birokratičnih pojavov pri pristojnem organu počasen in zapleten. Precej je pojavov pozabljanja, da so javne službe pa tudi služba socialnega zavarovanja zaradi državljanov, zaradi zavarovanih delavcev in uslužbenecov ter članov njihovih družin. Zato bo potrebno še nadalje naše prizadevanje za onemogočanje takih pojavov. K odstranitvi takih pojavov lahko posebno pomagajo izvoljeni zastopniki zavarovancev v samoupravnih organih zavodov za socialno zavarovanje, ki lahko s svojimi sklepi in ukrepi za napredek organizacije, strokovnosti kadrov in podobni ukrepi omogočijo, da bodo zavarovanci hitreje in enostavneje uresničevali svoje pravice. Razen tega lahko prispevajo k borbi proti birokratičnim pojavom na tem zelo občutljivem področju družbenega skrbstva tudi zavarovanci sami.

Kljub velikim uspehom v preskrbi naših delovnih ljudi je treba poudariti, da so razne okoliščine v nekaterih primerih oteževale uresničitev pravic, ki jim jih jamči skupnost. Čeprav je bilo od leta 1955 do leta 1957 izdanih samo iz skladov socialnega zavarovanja okoli 12 milijard din za razširjenost mreže zdravstvenih ustanov, to vendar v razporeditvi te mreže še pomanjkljivosti. Razen tega v poslovanju ambulantno polikliničnih ustanov še niso odstranjene nekatere pomanjkljivosti, ki izvirajo iz njihove notranje organizacije in odnošev do bolnikov. Prav tako je postopek za uresničitev drugih pravic zdravstvenega zavarovanja kakor tudi na drugih področjih zavarovanja pogosto zaradi birokratičnih pojavov pri pristojnem organu počasen in zapleten. Precej je pojavov pozabljanja, da so javne službe pa tudi služba socialnega zavarovanja zaradi državljanov, zaradi zavarovanih delavcev in uslužbenecov ter članov njihovih družin. Zato bo potrebno še nadalje naše prizadevanje za onemogočanje takih pojavov. K odstranitvi takih pojavov lahko posebno pomagajo izvoljeni zastopniki zavarovancev v samoupravnih organih zavodov za socialno zavarovanje, ki lahko s svojimi sklepi in ukrepi za napredek organizacije, strokovnosti kadrov in podobni ukrepi omogočijo, da bodo zavarovanci hitreje in enostavneje uresničevali svoje pravice. Razen tega lahko prispevajo k borbi proti birokratičnim pojavom na tem zelo občutljivem področju družbenega skrbstva tudi zavarovanci sami.

Kljub velikim uspehom v preskrbi naših delovnih ljudi je treba poudariti, da so razne okoliščine v nekaterih primerih oteževale uresničitev pravic, ki jim jih jamči skupnost. Čeprav je bilo od leta 1955 do leta 1957 izdanih samo iz skladov socialnega zavarovanja okoli 12 milijard din za razširjenost mreže zdravstvenih ustanov, to vendar v razporeditvi te mreže še pomanjkljivosti. Razen tega v poslovanju ambulantno polikliničnih ustanov še niso odstranjene nekatere pomanjkljivosti, ki izvirajo iz njihove notranje organizacije in odnošev do bolnikov. Prav tako je postopek za uresničitev drugih pravic zdravstvenega zavarovanja kakor tudi na drugih področjih zavarovanja pogosto zaradi birokratičnih pojavov pri pristojnem organu počasen in zapleten. Precej je pojavov pozabljanja, da so javne službe pa tudi služba socialnega zavarovanja zaradi državljanov, zaradi zavarovanih delavcev in uslužbenecov ter članov njihovih družin. Zato bo potrebno še nadalje naše prizadevanje za onemogočanje takih pojavov. K odstranitvi takih pojavov lahko posebno pomagajo izvoljeni zastopniki zavarovancev v samoupravnih organih zavodov za socialno zavarovanje, ki lahko s svojimi sklepi in ukrepi za napredek organizacije, strokovnosti kadrov in podobni ukrepi omogočijo, da bodo zavarovanci hitreje in enostavneje uresničevali svoje pravice. Razen tega lahko prispevajo k borbi proti birokratičnim pojavom na tem zelo občutljivem področju družbenega skrbstva tudi zavarovanci sami.

Kljub temu, da je bilo te dni na ljubljanskem trgu dobiti že teloh, zvončke, vijolice in trobentice — znanilce pomladi — kaže, da nas lahko zima še preseneti, saj je včeraj slabo kazalo.

sindikalnih in političnih organizacij ugotavljajo te pojave in zahtevajo, da se odstranijo.

USPEHI IN PROBLEMI STANOVANJSKE IZGRADNJE

Spregovorci bi se o stanovanjskem komunalnem problemu, ker je prav tako važen sestavni del življenjskega standarda. O tem se mnogo govori in smo pogosto pod vtis tega problema, ki je značilen v svetu po drugi svetovni vojni.

Reševanje tega vprašanja so pri nas posebno oteževali posledice razpadanja stanovanjskega sklada in porušenje v vojnih letih. Svozniki so v Jugoslaviji med vojno porušili, požgali ali poškodovali 655.408 stanovanj z 1.310.000 sobami in zapustili nad 2.500.000 prebivalcev brez strehe nad glavo. Samo v mestih je bilo uničenih 68.055 stanovanjskih poslopij s 113.600 stanovanji, poškodovanih pa je bilo 166.020 stanovanjskih poslopij.

Prav zaradi teh glavnih razlogov je kljub znatnim investicijam za zaveza v mnogih naših mestih še danes pomemben problem.

Na reševanje tega problema vpliva brez dvoma tudi izpreminjanje strukture našega prebivalstva, ki nujno nastaja zaradi vse hitrejšega gospodarskega razvoja. Število prebivalcev, ki žive od dela v industriji, rudarstvu, obrti, gradbeništvu, prometu, upravi in slobodnih poklicih, se je povečalo od 3.290.000 v letu 1931 na 7 milijonov 627.000 v letu 1957 oziroma na 231,8 odstotkov. Od teh živijo v mestih in industrijskih krajih nad 4.560.000 prebivalcev. Mesta in industrijska središča kažejo največji razvoj prebivalstva.

Ako upoštevamo vse to, je povsem razumljivo, da gradnja stanovanj ni mogla zadovoljiti potreb tako naglega in močnega naraščanja prebivalstva v naših mestih in industrijskih krajih ter je morala priti do prenaseljevanja stanovanjskega prostora, s tem pa do zaostribe stanovanjskega vprašanja.

Politika na stanovanjsko-komunalnem področju je bila usmerjena k vse večjemu povečevanju stanovanjske gradnje, zlasti po končani osnovni kapitalni izgradnji v zadnjih petih letih, ko so zgradili 178.820 novih stanovanj in je bilo v stanovanjsko gradnjo vloženih 279.371.000.000 din. Posledice so bile zelo občutne, ker se je stanovanjska gradnja v mestih povečala v primerjavi z letom 1952 na 182,8 odstotkov v letu 1957.

Rezultati take izgradnje in pravilnejše politike v razdeljevanju stanovanjskega sklada kažejo v primerjavi s predvojnimi stanjem najbolj izpremembe, ki so nastale. V mestnih delavskih stanovanjih je prišlo pred vojno na enega člana družine v Beogradu, Zagrebu in Osijeku povprečno 5,6 kv. metrov koristne stanovanjske površine, v Mariboru 5,4, v Kragujevcu 4,3 itd. V enosobnih stanovanjih periferijskih naselij Beograda je znašala ta stanovanjska površina povprečno 3,6 kv. metrov na enega člana delavske družine in je padala celo do 2 kv. metra v beraških raznih beograjskih naseljih. Z razdelitvijo sicer nedostopnega stanovanjskega sklada v prvih letih po vojni se je povprečje stanovanjske površine povzpelo že do leta 1950 v Beogradu na 11,3 kv. metrov na prebivalca, v Zagrebu na 12,4, v Mariboru na 12,2, v Kragujevcu na 10,7 kv. metrov itd. Milijem, da ti primerjalni pregledi mnogo govore o izpremembah, ki so nastale v stanovanjskih pogojih naših delovnih ljudi.

Te znatne uspehe v stanovanjski gradnji pogosto pozabljajo ali pa jih zatemnjujejo posamezni nepremišljeni postopki tistih, ki ne znajo vedno objektivno gledati na probleme in pri katerih prevladujejo subjektivni razlogi. Gre za pojav neskrupulnosti pri razdeljevanju stanovanjskega sklada.

Tudi za gradnjo komunalnih naprav oziroma komunalnih ustanov se je v zadnjih desetih letih investiralo mnogo več kakor pred vojno, čeprav se mora reči, da vložena sredstva še niso povsem zadostna. Kljub temu smo v zadnjih petih letih investirali v ta namen nad 55 milijard 800.000.000 din oziroma povprečno 11.000.000.000 na leto.

Prizadevanje mestnih komunov še nadalje večja, vendar pa še niso zadostna, zlasti kar se tiče vodovodov, kanalizacije in potniškega prometa. Vendar pa se življenjski standard naših delovnih ljudi vsak dan izboljšuje.

Kljub velikim uspehom v preskrbi naših delovnih ljudi je treba poudariti, da so razne okoliščine v nekaterih primerih oteževale uresničitev pravic, ki jim jih jamči skupnost. Čeprav je bilo od leta 1955 do leta 1957 izdanih samo iz skladov socialnega zavarovanja okoli 12 milijard din za razširjenost mreže zdravstvenih ustanov, to vendar v razporeditvi te mreže še pomanjkljivosti. Razen tega v poslovanju ambulantno polikliničnih ustanov še niso odstranjene nekatere pomanjkljivosti, ki izvirajo iz njihove notranje organizacije in odnošev do bolnikov. Prav tako je postopek za uresničitev drugih pravic zdravstvenega zavarovanja kakor tudi na drugih področjih zavarovanja pogosto zaradi birokratičnih pojavov pri pristojnem organu počasen in zapleten. Precej je pojavov pozabljanja, da so javne službe pa tudi služba socialnega zavarovanja zaradi državljanov, zaradi zavarovanih delavcev in uslužbenecov ter članov njihovih družin. Zato bo potrebno še nadalje naše prizadevanje za onemogočanje takih pojavov. K odstranitvi takih pojavov lahko posebno pomagajo izvoljeni zastopniki zavarovancev v samoupravnih organih zavodov za socialno zavarovanje, ki lahko s svojimi sklepi in ukrepi za napredek organizacije, strokovnosti kadrov in podobni ukrepi omogočijo, da bodo zavarovanci hitreje in enostavneje uresničevali svoje pravice. Razen tega lahko prispevajo k borbi proti birokratičnim pojavom na tem zelo občutljivem področju družbenega skrbstva tudi zavarovanci sami.

Kljub velikim uspehom v preskrbi naših delovnih ljudi je treba poudariti, da so razne okoliščine v nekaterih primerih oteževale uresničitev pravic, ki jim jih jamči skupnost. Čeprav je bilo od leta 1955 do leta 1957 izdanih samo iz skladov socialnega zavarovanja okoli 12 milijard din za razširjenost mreže zdravstvenih ustanov, to vendar v razporeditvi te mreže še pomanjkljivosti. Razen tega v poslovanju ambulantno polikliničnih ustanov še niso odstranjene nekatere pomanjkljivosti, ki izvirajo iz njihove notranje organizacije in odnošev do bolnikov. Prav tako je postopek za uresničitev drugih pravic zdravstvenega zavarovanja kakor tudi na drugih področjih zavarovanja pogosto zaradi birokratičnih pojavov pri pristojnem organu počasen in zapleten. Precej je pojavov pozabljanja, da so javne službe pa tudi služba socialnega zavarovanja zaradi državljanov, zaradi zavarovanih delavcev in uslužbenecov ter članov njihovih družin. Zato bo potrebno še nadalje naše prizadevanje za onemogočanje takih pojavov. K odstranitvi takih pojavov lahko posebno pomagajo izvoljeni zastopniki zavarovancev v samoupravnih organih zavodov za socialno zavarovanje, ki lahko s svojimi sklepi in ukrepi za napredek organizacije, strokovnosti kadrov in podobni ukrepi omogočijo, da bodo zavarovanci hitreje in enostavneje uresničevali svoje pravice. Razen tega lahko prispevajo k borbi proti birokratičnim pojavom na tem zelo občutljivem področju družbenega skrbstva tudi zavarovanci sami.

Kljub temu, da je bilo te dni na ljubljanskem trgu dobiti že teloh, zvončke, vijolice in trobentice — znanilce pomladi — kaže, da nas lahko zima še preseneti, saj je včeraj slabo kazalo.

predvsem na tovarne, ustanove in vse tiste, ki grade stanovanja za potrebe delovnih ljudi. Sredstva, ki se izdajajo v ta namen niso majhna in zato nam priskakujejo naglo zadovoljitev teh svojih življenjskih potreb. Delovni kolektivi v tovarnah in ustanovah sklepajo z zadovoljstvom o gradnji stanovanjskih poslopij za svoje potrebe, prihaja pa do mnogih očitkov, ko so zgrajena in ko razdeljujejo stanovanja. Pri razdeljevanju namreč ne upoštevajo vedno dejanske in nujne potrebe posameznikov — članov teh kolektivov in njihovih družin. Prav tako ne izdelajo vedno načrtov za to razdeljevanje, v katerih naj bi dobili prednost tisti, ki objektivno izpolnjujejo pogoje za nakazilo stanovanja, pač pa pri tem vplivajo razni subjektivni razlogi, zlasti pa položaj, ki ga ustvarjajo v tovarni ali ustanovi prijateljstvo, zveze itd.

Ako bi pregledali statistiko o razdeljevanju, bi v mnogih tovarnah in ustanovah opazili, da uslužbenec mnogo hitreje in bolje rešuje svoje stanovanjske skrbi kakor pa delavec. Seveda je treba za prve in druge reševati to vprašanje in bomo srečni, ko bo vsakemu našemu delovnemu človeku, močnejši in bolj razviti, zagotovljeni stanovanjski prostor, toda za sedaj moramo paziti, kako se dela v tem pogledu in preprečevati vse pojave, ki niso objektivno pravilni. Tu morajo pomagati sindikalna organizacija, katerih skrb za življenjske in delovne pogoje svojih članov naj bi bila ena izmed važnejših nalog njihove delavnosti. Sindikalnim podružnicam naj bi stalno nudila pomoč višja sindikalna vodstva, da bi preprečevali posameznim birokratičnim elementom v podjetjih in ustanovah zmanjševati z grobišni nepravilnostmi prizadevanja skupnosti, ki daje družbene investicije v te namene.

Te pomanjkljivosti, o katerih sem menil, da je treba nanje opozoriti zaradi učinkovitejšega odstranjevanja, ne morejo zmanjšati dejanskih rezultatov na tem področju. Toda kljub temu uspehom v stanovanjski gradnji imamo še vedno nesozmerje med naraščanjem prebivalstva v mestih in stanovanjsko gradnjo v njih, ki pa se bo z novimi investicijami čedalje bolj zmanjševalo. Najboljši zgled nam daje Beograd sam. Od leta 1945 do konca leta 1957 so zgradili v Beogradu nad 21.200 novih stanovanj in povečali stanovanjski sklad za več kot 22 odstotkov. Vsako leto stanovanje v Beogradu je peto stanovanje, ki čemer je delovno prebivalstvo pripomoglo ne samo z gospodarskimi napori, temveč tudi z znatnimi omejitvami, bila tista neobhodna materialna osnova, ki je edino mogla že leta 1957 učinkovito izboljšati življenjski standard in odpreti perspektivo za njegovo nadaljnje enakomernejše izboljšanje v skladu z narodnim dohodkom.

Kljub znatnemu napredku gospodarskega razvoja in velikim izpremembam v strukturi gospodarstva pa je Jugoslavija še vedno nezadostno razvita država z relativno nizkim skupnim dohodkom in dohodkom na prebivalca, z zaostalom kmetijstvom in pretežno kmetijskim prebivalstvom. Iz tega izvira potreba po nadaljnjem intenzivnem razvoju njenih proizvodnih sil. Ostranjanje nastalih nesozmerij v preteklem razdobju zahteva prav tako gospodarske

napore za hitrejši napredek tistih panog in delavnosti, kjer je ta razvoj doslej izostal ali pa je bil nezadosten. Splošno povečanje proizvodnje in narodnega dohodka bo vplivalo znatno tudi na razvoj osebne potrošnje, s tem pa bomo dobili zanesljivo poročilo za njeno mnogo ugodnejše gibanje, kakor pa v pretekli dobi. Ugodnejši razvoj osebne potrošnje se bo obenem nanašal tudi na intenzivnejšo stanovanjsko komunalno gradnjo, kakor tudi na okrepitev materialne podlage v šolstvu, zdravstvu in drugih delavnosti družbenega standarda.

Kakor sem že poudaril, pomeni leto 1957 po svojih rezultatih pomembno prelomnico v nadaljnjem razvoju življenjskega standarda prebivalstva, zlasti glede na osebno potrošnjo. Tu se kažejo že prvi pozitivni rezultati gospodarske politike v prvem letu izpolnjevanja petletnega družbenega plana.

ODLOČEN KORAK K NAGLEMU PORASTU REALNIH DOHODKOV NA PREBIVALCA

Navedel sem že, da se je osebna potrošnja posameznega prebivalca leta 1957 povečala za okoli 25% v primerjavi z letom 1952. To povečanje je bilo nad planiranim pričakovanjem.

Poleg povečanja realnega obsega potrošnje leta 1957 se je nadalje izboljšala kakovost in razširila izbira industrijskega blaga za osebno potrošnjo. V tem letu se je zlasti povečala nabava tako imenovanih trajnih potrošnih dobrin, kar je bilo omogočeno tudi s povečanjem potrošniških kreditov. Ocena potrošnje posameznih proizvodov more sama po sebi ilustrirati nastale izpremembe in izboljšanje tako ravni, kakor tudi strukture potrošnje industrijskih izdelkov. Tako se je potrošnja bombažnih tkanin in bombažne konfekcije povečala lani za 40%, na prebivalca, volnenih tkanin za 39%, radioaparata za 66%, hladilnikov za 21%, električnih štedilnikov za 135% itd.

V tem prvem letu izpolnjevanja novega plana našega gospodarskega razvoja je bil napravljen odločen korak k naglemu dvigavanju realnih dohodkov prebivalcev na raven, ki ne bo omogočila samo ugodnejših gmočnih pogojev za življenje delovnih ljudi in njihovih družin, temveč bo tudi stimulativen vplivala na osebne dohodke same. Tako ugodni rezultati so bili odvisni od uspehov v industrijski proizvodnji ter pomembnega povečanja kmetijske proizvodnje.

Na področju družbenega standarda so bile investicije za 47% večje kakor leta 1956 in so se v absolutnem znesku povečale od 74 na 103 milijarde din. Največ so se povečale v stanovanjski komunalni delavnosti, ker so bile samo v tem letu večje za okoli 20 milijard din. Leta 1957 so zgradili v mestih skoraj 50% več stanovanj kakor v letu 1955.

Poudariti je treba, da je okrepitev našega gospodarskega potenciala v pretekli dobi gospodarske izgradnje, ki čemer je delovno prebivalstvo pripomoglo ne samo z gospodarskimi napori, temveč tudi z znatnimi omejitvami, bila tista neobhodna materialna osnova, ki je edino mogla že leta 1957 učinkovito izboljšati življenjski standard in odpreti perspektivo za njegovo nadaljnje enakomernejše izboljšanje v skladu z narodnim dohodkom.

Kljub znatnemu napredku gospodarskega razvoja in velikim izpremembam v strukturi gospodarstva pa je Jugoslavija še vedno nezadostno razvita država z relativno nizkim skupnim dohodkom in dohodkom na prebivalca, z zaostalom kmetijstvom in pretežno kmetijskim prebivalstvom. Iz tega izvira potreba po nadaljnjem intenzivnem razvoju njenih proizvodnih sil. Ostranjanje nastalih nesozmerij v preteklem razdobju zahteva prav tako gospodarske

napore za hitrejši napredek tistih panog in delavnosti, kjer je ta razvoj doslej izostal ali pa je bil nezadosten. Splošno povečanje proizvodnje in narodnega dohodka bo vplivalo znatno tudi na razvoj osebne potrošnje, s tem pa bomo dobili zanesljivo poročilo za njeno mnogo ugodnejše gibanje, kakor pa v pretekli dobi. Ugodnejši razvoj osebne potrošnje se bo obenem nanašal tudi na intenzivnejšo stanovanjsko komunalno gradnjo, kakor tudi na okrepitev materialne podlage v šolstvu, zdravstvu in drugih delavnosti družbenega standarda.

Kakor sem že poudaril, pomeni leto 1957 po svojih rezultatih pomembno prelomnico v nadaljnjem razvoju življenjskega standarda prebivalstva, zlasti glede na osebno potrošnjo. Tu se kažejo že prvi pozitivni rezultati gospodarske politike v prvem letu izpolnjevanja petletnega družbenega plana.

OSEBNA POTROŠNJA IN DružBENI STANDARD SE BOSTA HITREJE VEČALA ZLASTI V MESTIH IN INDUSTRIJSKIH SREDIŠČIH

Po novem planu gospodarskega razvoja se bo osebna potrošnja posameznega prebivalca povečala v dobi od leta 1957 za okoli 30%, medtem ko je znašala povečanje v prejšnji petletni dobi 12 odstotkov. Razen tega se more upravičeno pričakovati, da se bo osebna potrošnja v delavskih in uslužbenških gospodinjstvih hitreje, kakor bo povprečno povečanje potrošnje celotnega prebivalstva, tako zaradi naglega naraščanja delovne storilnosti v nekmetijski delavnosti, kakor tudi zaradi odstranjevanja dosedanjega nestabilnega gibanja potrošnje v mestih. Zaradi izboljšanja življenjskih pogojev v večjih mestih in industrijskih središčih bodo znatno povečane investicije za stanovanjsko komunalno izgradnjo, s katerimi naj bi zgradili 200 tisoč novih stanovanj. Enako naglo se po planu povečujejo tudi investicije v šolstvu in drugih delavnostih družbenega standarda.

V razvoju našega socialnega zavarovanja bomo še nadalje skušali izpolniti zaščito našega delovnega človeka, uveljaviti pogoje za čim učinkovitejšo uresničitev ugotovljenih pravic, obenem pa uveljaviti pogoje za nadaljnje razširjanje socialnega zavarovanja. Na prvem mestu je v programu za razvoj socialnega zavarovanja postopno uvajanje zdravstvenega zavarovanja kmetijskega prebivalstva, sprejem predpisov o invalidskem zavarovanju, ki naj bi uveljavili sodobne metode zaštite invalidov dela zaradi usposabljanja in vračanja v aktivno gospodarsko družbeno življenje. Da bi zavarovane osebe čim enostavneje in hitreje uresničile svoje pravice, mu bo potrebno še bolj približati službo socialnega zavarovanja.

Ob koncu svojega govora je tovariš Ranković dejal: v izpolnjevanju petletnega družbenega plana gospodarskega razvoja je posebnega pomena vloga komun, ker je od njihove aktivnosti znatno odvisno, kako se bodo izpolnile postavljene naloge naše gospodarske politike, ki so jasno izražene v družbenem planu. Posebnega pomena je tudi sprejemanje družbenih planov občin samih. S svojimi plani gospodarskega razvoja bodo komune znatno pripomogle k uresničevanju politike za čim uspešnejše izboljševanje življenjskega standarda prebivalstva na določenem komunalnem področju.

Obisk kitajske trgovinske delegacije v Sloveniji

Kitajska trgovinska delegacija je obiskala Slovenijo, kjer bo ostala do 20. februarja. Delegacija, ki jo vodi namestnik ministra za zunanjo trgovino LR Kitajske, šteje 8 članov. Dne 17. februarja popoldne si je ogledala Postojnsko jamo in je proti večeru prispela v Ljubljano. Danes si bo gledala Litostroj in ljubljanske znamenitosti. Ob 11.30 bo kitajska trgovinska delegacija sprejela član izvršnega sveta LR SRJ. Popoldne bo kitajska delegacija imela v Trgovinski zbornici razgovore s slovenskimi gospodarskimi strokovnjaki. Jutri popoldne pa si bo ogledala Muzej NOB v Ljubljani, nato pa tovarno »Iskra« v Kranju, nakar bo popoldne odpotovala čez Trbovlje in Celje v Maribor, kjer si bo v četrtek ogledala Mariborsko tekstilno tovarno in Tovarno glinice in aluminija v Kidričevu. V popoldanskem urah bo odpotovala v Zagreb.

Seja pravnega sveta

Beograd, 17. febr. (Tanjug). — V Beogradu se je danes začela prva letošnja seja pravnega sveta pri zveznem izvršnem svetu. Na tej seji razpravljajo o stanju našega pravnega sistema, o njegov

Ukročena reka in nova železnica

Spoznal sem jo že pred več kot dvema desetletjema, ko sem bil še bosopet fant. Menda je bil oče prvi, ki mi jo je predstavil. O njej mi je pravil tako, da sem se je že takoj v začetku najinega poznavanja bal. Pa se je je tudi bilo za kaj bati! Bila je prava potuhnjena, ki je včasih komaj pokrivala dno struge in se leno pomikala proti Savi, a ko so prišli naliivi, je prihrumela izpod Dončke gore, nekaj časa onemoglo besnela med grčevjem pri Podčetrku in se nato jezno znesla nad travniki in poljem, ko je pod Bizelskim prispela v ravnino. Redko je bilo leto, da ne bi prestopila bregov in poplavlila polj in travnikov. Leto za letom je kradla ljudem kruh in še povečevala njihovo revščino.

Ko sem lepega februarkega dne potoval po obsoletski dolini, sem se spet srečal z njo. To pot se mi je predstavila čisto drugačna, da jo kmalu ne bi spoznal. Ko sem jo ugledal ujetu v globoko in široko korito, sem ji kar privoščil, da so ji pridne roke odvzele svobodo. Pomislil sem na gorje, ki ga je prizadela tolikim ljudem, pa sem pozabil na njeno nekdanjo mikavnost, katero so ji vzeli buldožerji in lopate. Bil sem srečen zaradi njenega poraza...

Naš avtomobil je švignil čez soteski most pri Rigoncah in že smo se znašli v sosednji Hrvatski. Nato smo se vozili po blatni cesti vzdolž Sotle in nove železniške proge Savski Marof - Kumrovec. Nenadoma pa je šofer ustavil in pokazal proti vaku, ki se je pravkar ustavil na železniški postaji Rožga.

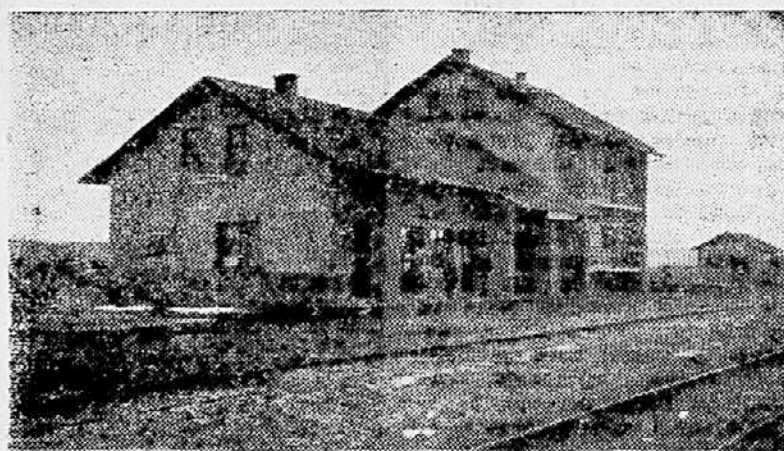
Izstopili smo. Zazrli smo se v vak, ki je bil nabito poln. Potniki so se sklanjali skozi okna. V nekem vagonu so peli. Tudi mi smo bili veseli vedrega dne. Bili smo srečni, kakor je pač vselej srečen človek, kadar odkrije nov dokaz človeške ustvarjalnosti. Treba

da bi na njih težko obrnil voz. Vse to pa zaradi tega, ker se je število družin množilo in je bilo treba vsaki novi postaviti skromno ognjišče. Bilo je malo možnosti, da bi si lahko kje drugje poiskali kruha. Mnogi pa na to tudi pomislili niso, ker so mislili, da morajo živeti samo na tem koščku zemlje.

Sedaj pa se tu, ob Sotli, nekaj spreminja. Nova železnica je ljudem postavila tudi življenjski tir, ki jih usmerja tja, kjer je večji kos kruha. Ljudje so dobili občutek večje prostornosti svoje domovine, ki se ne začinja ob Sotli in se ne konča nekje v hribih, ampak je mnogo večja. Zaradi tega zlasti mladi ljudje pogosteje odhajajo v Zagreb in drugam, da bi bilo več prostora za tiste, ki bodo ostali. Pa tudi mnogim izmed teh je železnica dala možnost, da so se zaposlili v Zagrebu, kamor jih vsako jutro popelje vlak in jih zvečer spet vrne svojim družinam. Na postaji Prosinec in na postajališčih, ki spadajo k njej, so februarja izdali okrog 400 mesečnih vozovnic, a njihovo število še nadalje narašča. Ko sem listal po knjigi izdanih mesečnih kart, sem našel v njej tudi imena ljudi iz Zupelca, Stare vasi, Slovanskega in iz drugih slovenskih obsoletskih vasi, ki jim je nova železnica prav tako odprla vrata v svet. Na postajah Drače, Klanjac, Kumrovec, pa vstopi vsak dan na zgodnji jutranji vlak še precej več delavcev in dijakov kot v Prosinec.

Sež železniške postaje v Prosinec, Mio Solaja, mi je povedal, da je bilo v začetku težko z ljudmi, ker niso bili vajeni železnice in so mislili, da lahko počenjajo karsibodi. Neljubni dogodki pa je v vak vedno manj, ker ljudje spoznavajo, da je vse to njihovo in da morajo s tem ravnati pametno.

Vprašal sem prvega šefa postaje, kaj bodo v prihodnosti za železnico. Šef postaje nam je še ponudil, naj si ogledamo prostore, elektro - mehanične

Železniška postaja v Prosinec

staje na novi progi, kdaj bodo uvedli tovorni promet. Odvrnil mi je, da najbrž še letos, ker se za to zanimajo vsi obsoletski kraji. Bizelski je zainteresirano na tem, da bi po železnici odpremljalo vino in sadje, uvažalo pa umetna gnojila, ki jih porabijo vsako leto več. Tudi zadruga v Bistrici si veliko obeta od železnice. V Dubravici, na hrvaški strani, pa imajo zelo razvito svinjstvo in perutninarstvo, pa jim bo tovorni železniški promet tudi zelo koristil. In tako bi lahko naštevali še in še, kaj vse govori za to, da bi uvedli na železnici tovorni promet. Šele s tem bi dobila železnica pravo gospodarsko vrednost za obsoletsko dolino. Njena vrednost pa bo seveda porasla tudi potem, ko bo povezana z Mariborom in bo približala severno Slovenijo, Dunaj, Prago in ostala evropska mesta hrvaški metropoli kar za 60 kilometrov in še za kakšno uro, ker bo po novi progi mogoča večja hitrost. Nova železniška proga pa bo, ko bo speljana do Maribora, precej razbremenila Zidani most, ki je sedaj - kakor so mi pravili - preobremenjen.

Prijazni šef postaje nam je še ponudil, naj si ogledamo prostore, elektro - mehanične

signalne naprave, lepo družinsko stanovanje in še kaj. Zunaj na cesti pa smo srečali staro ženo, potomko tistega Figerja, ki je zgradil lesen most na Sotli in tako povezal slovenske kraje z hrvaškimi. Ta most, imenovan po Figerju, sedaj več ni tako pomemben. Zdaj nova železnica, v skupnem boju ukročena Sotla, ustvarjeno bratstvo in enotnost med narodnosvobodilno vojno, ki je našlo odmev tudi v teh krajih pomenijo trdnjši vez med Slovenci in Hrvati.

Vprašal sem ženo, ki se je ravno odpravila na njivo po motovilec, kaj meni o novi železnici. Odgovorila je z znanim zagorskim naglasom:

»Dobro je to. Ali za mlade više nego za nas stare. Nekad sem želela, da bi putovala nekam daleko, a sad, kad je to mogoče, sam prestara za to. Eh, kad bi bila još jedan put mlada...«

Njene besede so po slovenskem prizvoku razodevale bližino slovenskih vasi. Priporočala mi je o časih, ko so morali peš do tri ure hoda oddaljene železniške postaje Luke ali pa nekoliko bližje. Dobove. Sedaj je mnogo lažje vnovčiti pridelke, ker se peljejo ljudje lahko z vlakom na zagrebški trg in se še isti dan vrnejo.

Po isti cesti smo se vračali proti Harmici. Preden smo zavili čez most, smo na levi strani ugledali številne vinograde, posejane po hribih. Tu imajo zidanice tudi kmetje z druge strani Sotle, medtem ko imajo na slovenski strani mnogo travnikov in njiv kmetje iz obmejnih hrvaških vasi. Toda ljudi z obeh strani Sotle ne združuje le to. Povezuje jih boj za novo in lepše življenje. Ukročena reka in nova železnica sta začetek tega novega življenja.

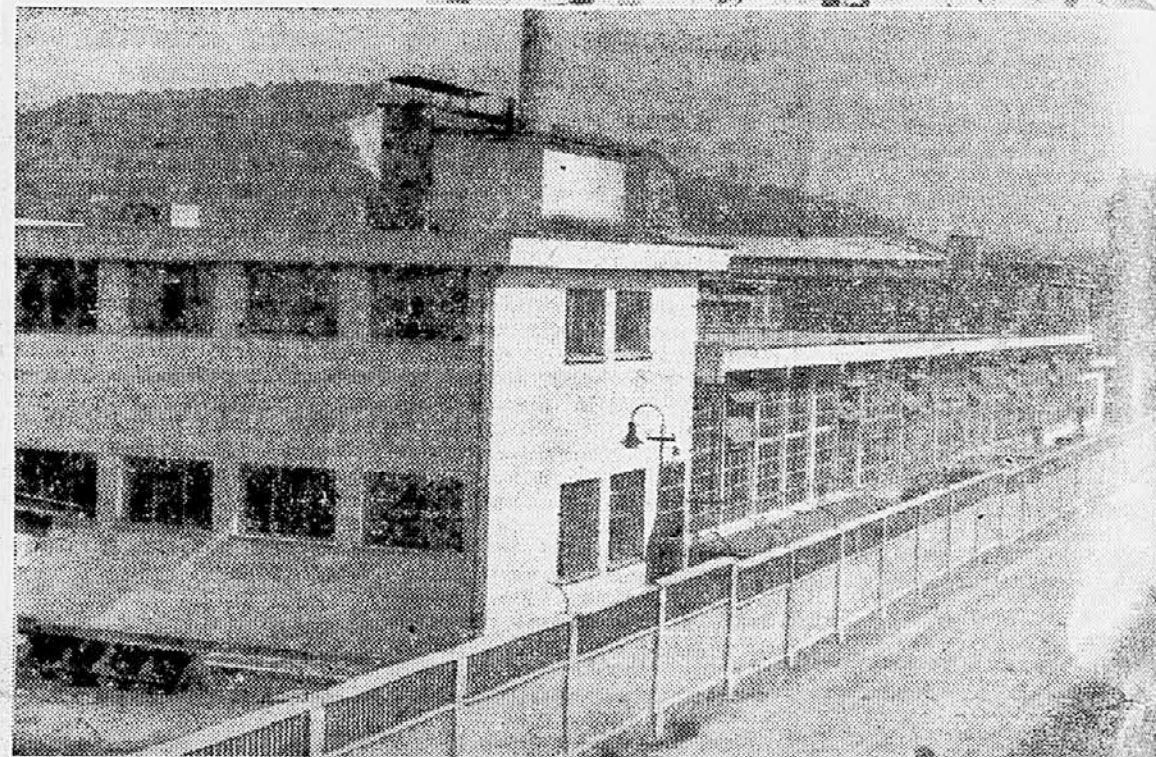
F. Setine

Mariborska livarna v kooperaciji z 28 podjetji

Mariborska livarna je podjetje, ki je po osvoboditvi storila ogromen korak naprej. Tako se je maja in junija 1945 zbralo okrog 40 delavcev bivše Mariborske livarne na ruševinah svojega podjetja. Obnovili so porušeno zvonilnico, oddelek za vlečeno medenino, oddelek za izdelavo bergmanovih cevij ter delno tudi livarno bronastih odlitkov. Od tistih časov je minilo že 13 let. Prvim 40 delavcem so se pridružili v sila hitrem razvoju še novi, tako da šteje kolektiv danes že okrog 1000 zaposlenih.

Podjetje je pred dvema letoma preusmerilo svojo proizvodnjo na predmete za široko potrošnjo. Preusmeritev proizvodnje na sanitarne, vodovodne in parne armature in na gradbeno okovje je bila našemu gospodarstvu zelo dobrodošla predvsem zaradi pospešene stanovanjske izgradnje.

Mariborska livarna ima z 28 podjetji kooperativne pogodbe ter izdeluje zanje razne polizdelke, brez katerih bi te tovarne ne moglo izpolnjevati svojih nalog. V proizvodnem procesu uporabljajo kot surovino okrog 95 odst. odpadkov. Osvobodili so namreč postopek za izkoriščanje žlindre in peplov barvnih kovin, ki jih doslej niso racionalno izkoriščali. Zaradi tega so provizorično uredili oddelek regeneracije, v katerem topijo, regenerirajo in čistijo odpadke. Za dobilo proizvodni oddelek že analiziran in po jugoslovanskih

normah pripravljen material. V izgradnjo in rekonstrukcijo svoje tovarne je vložil kolektiv precejšen del svojih sredstev.

Za delavce in uslužbence so uredili obratno menzo. Letos bodo uredili stalno ambulanto in nastavili svojega zdravnika. Predvidena je tudi gradnja sodobnega sindikalnega doma. Letos bodo dogradili tudi nov stanovanjski blok s 24 dvosobnimi komfortnimi stanovanji in 12 samskimi sobami. Tako se bo število po vojni zgrajenih stanovanj povečalo na okrog 100. Za člane kolektiva so kupili tudi v Novem pri Crikvenici počitniški dom s 40 ležišči.

M. K.

Izkušnje seminarjev za normirce

Zavod za proučevanje organizacije dela in varnosti pri delu LRS je v letu 1957 in 1958 organiziral že tri strokovne seminarje za normirske kadre. Ta

dejavnost bo za naprej še povečana, saj kažejo dosedanje izkušnje, kako potrebno je tej vrsti dejavnosti posvetiti več pozornosti, zainteresirati ljudi in dati poglavitne socialistične smernice, zlasti v manjših podjetjih.

Prva dva seminarja sta bila leta 1957 in sta z izkušnjami in analizami prispevala k oblikovanju standardnih seminarjev, ki so se pričeli leta 1958. Vse pomanjkljivosti so bile postopoma odstranjene, tako da je danes že zagotovljen uspeh v delu tega seminarja.

Iz splošnih analiz se je izluščilo mnenje, da vodstva podjetij vlogo normirske službe še vedno ne ocenjuje pravilno, zaradi česar nastopajo čestokrat najrazličnejše težave. Pomanjkanje za to delo sposobnega kadra in nezadostna stimulacija je vprašanje, ki ga je treba urejati sistematičneje. Neopopolnost strokovne izobrazbe kadrov pa seveda terja in utemeljuje izvedbo takih seminarjev. Kader, ki posepa take seminarje, potrebuje določeno tehnično izobrazbo, ker mu ta seminar nudi le specialno normirsko izpopolnjevanje.

A. L.

POPRAVEK

Poročilo od 14. februarja v »Slov. poročevalcu« o plačah delavcev, zaposlenih pri vzdrževanju snage, popravljamo, da bodo njihove plače od 1.19 (0.74) do 1.46 (0.90) dinarjev za kvadratni meter.

Po Jugoslaviji...

NAŠE BENCINSKE ČRPALKE ZA BOLGARIJO

Tovarna »ME-BA« v Zagrebu, ki proizvaja bencinske črpalke za oskrbo motornih vozil na servisnih postajah, je poslala mnogo modernih bencinskih črpalk v Bolgarijo. Do zdaj je tovarna poslala večje število črpalk tudi Egiptu. Pogajajo se, da bodo izvažali naše črpalke za bencin in nafto v še nekaj evropskih in afriških držav.

PRVI SERVIS ZA PRANJE PERILA V SINJU

Občinski odbor Rdečega križa je s pomočjo biroja za posredovanje dela pri občinskem ljudskem odboru odprl še dnu servis za pranje, krpanje in li-

kanje perila. Servis je v zelo lepo urejenih prostorih v središču mesta ter opremljen s pralnimi stroji in šivalnimi stroji ter električnimi likalniki. V njem delajo štiri delavke, njihovo število pa se bo sčasoma še povečalo.

ZIVAHNA PREDVOLILNA DEJAVNOST V DONJEM MIHOLJCU

V občini Donji Miholjac je bilo doslej 190 sestankov osnovnih organizacij SZDL. Ljudske mladine in zborov volivcev, na katerih se je zbralo nad 10.000 volivcev. Na teh sestankih so reševali marsikateri važen problem vasi.

Zal posebnih šol za to dejavnost nimamo, zaradi česar so seminarji te vrste še bolj umestni.

Osebnostne težnje normirskega kadra, ki jih tudi ne smemo zanemarjati, pa bi bilo priporočljivo upoštevati po strokovnih organizacijah. Gotovo je zato umesten predlog in težnja, da bi se ustanovila družbena strokovna organizacija tehnoloških normircev, ki bi postavila temelje za normirsko delo kot nosilca vede »studij dela«.

Podjetja, uprave in upravni organi naj gledajo na tehnologijo s pravnega stališča, ker je to utemeljeno glede na današnjo stopnjo tehnike, zlasti ker se podjetja razvijajo v smeri in-dustrijske in množične proizvodnje. Vloga normirca se namreč pri tem razvoju tudi menja in mora imeti socialistični značaj. Danes normirce ne sme biti le računar, snemalec in ocenjevalec časa ter pripravelec dela. Biti mora tehnolog, to je skupno »tehnik studija dela in časa«, ki bo olajšal napor dela delavca z vsemi rentabilnimi tehničnimi pripomočki in tehnološkimi postopki pri popolni in najekonomičnejši izrabi razpoložljivega delovnega časa. Od tod tudi predlog za preimeno-vanje normirca v »tehnik studija dela«.

Seminar deluje po sodobnih načelih z izkoriščanjem audiovizualnih sredstev in diskusij o obravnavi teme, kajti le tako je mogoče oblikovati metode normirskega dela in prenašati izkušnje posameznikov. Prav te diskusije so pokazale šibkost in zanemarjanje normirskega kadra. Od tod tudi izvirna težnja po strokovnem šolanju, oziroma po strokovnem seminarjih. Zelja, da bi čimbolje obvladali metodiko strokovnega dela kakor tudi psihološko utemeljenega pristopanja k ljudem, jasno kaže potrebo po modernem izobraževanju.

Neenotno gledanje na delo normircev, kakor tudi neenotno delo normircev samih ustvarja tudi nezaupanje. Tak položaj je

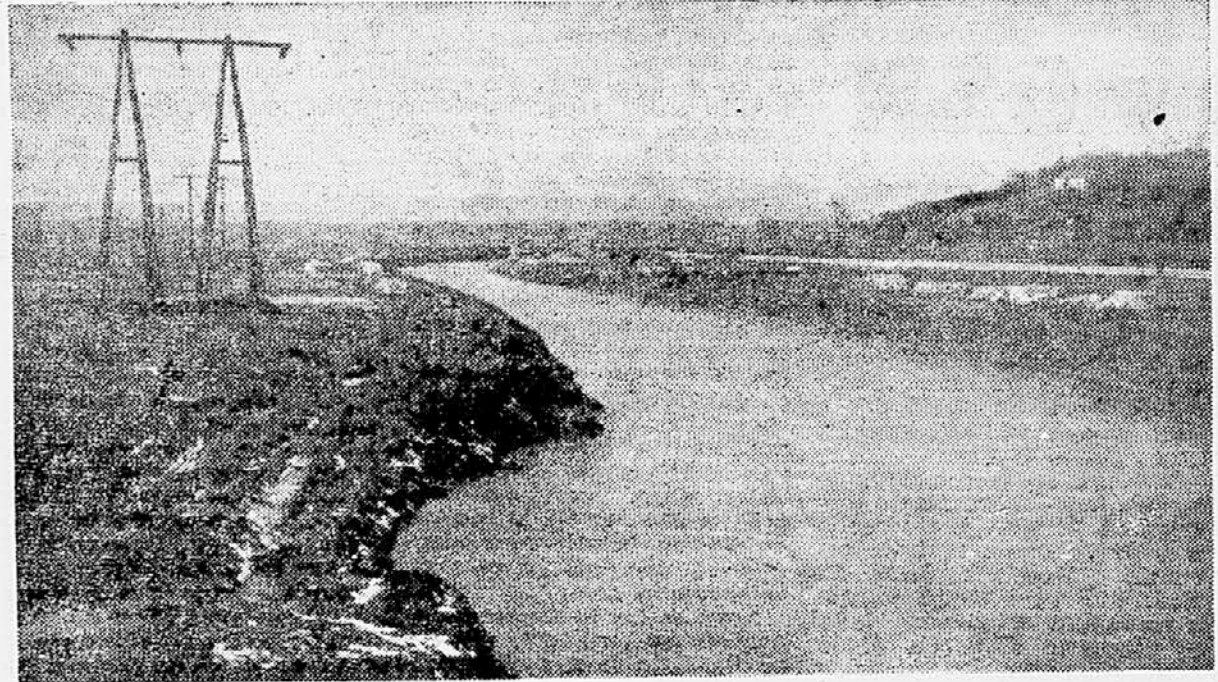
mogoče odpraviti, vendar le na podlagi enotnega stališča in dela, pridobljenega na temelju zakonitve dela »tehnik studija dela« kot merodajnega kriterija za dvig produktivnosti in normirske organizacijske foruma. S takim delom pa se olajšana podjetjem tudi rekonstrukcija novega kadra za izpolnitev in za razvoj.

Potreba po vzgoji tehnoloških normirskih kadrov v moderni in razvijajoči se industriji in težnje tega kadra so napačne. Zavod za proučevanje dela in varnosti pri delu LRS, da bi vedel kontinuiran niz seminarjev po posameznih panogah in posameznih industrijskih sredstvih, upoštevajoč želje združenj okrajev in skupin podjetij, bi bilo napačno, če bi ti forumi možnost tudi izkoristili. Razen tega pa bo zavod organiziral službo »normirsko svetovanje« v drugi polovici leta 1958, kar je tudi pohvalno.

Program seminarjev je skrbno sestavljen po tematici in zaporedju tem, saj vključuje v strokovni tematici vse od stroškov proizvodnje, temeljnih principov časovnih norm, normiranja in masne proizvodnje, časa, stroške delovne in kalkulacije, pa do študija časa in njegovih standardov, osnovne studija dela in praktičnih demonstracij mi ter probleme dela z ljudmi. Snov je podana po modernih principih proučevanja.

Ankete na koncu že izvedenih seminarjev lepo kažejo zanimanje samih normircev za znanstveno poglobljanje spoznavanja posameznih tematskih področij te službe. Znanstveni temelji tega dela in ugotovitve studija dela in delovnih mestnih posebnosti, Zavračanje improvizacij ter pristop h konkretnemu sistematičnemu urejanju dejstev na znanstvenih temeljih nam bo zagotovilo dobre sadove, kakor se je to že zgodilo v nekaterih naših večjih podjetjih.

Ing. Mirko Lindner

Sotla - ukročena reka

je bilo samo pomisliti, da tam, deset, dvajset metrov od ceste, pred dvema letoma še ni bilo železnice in da je bila takrat Sotla še vedno močnejša od ljudi.

Avtomobil je rezal blato, ki ga je na teh zagorskih cestah na pretek. Počasna vožnja zaradi šoferjevega strahu, da se avtomobil ne bi ves skopal v tem blatu, nam je prišla prav, ker smo se lahko bolj razgledovali po pokrajini. Na levi strani se nam je nudil razgled proti Dobovi, ki je bila zavita v rahlo megleno kopreno, z desne so se pa nudili našemu pogledu hribi, na gosto posejani z revnimi zagorskimi hišicami. Marsikje, kjer je pred desetletji stala samo ena hiša, smo videli sedaj dve ali celo tri. Nekateri nekoč razsežne njive pa so že tako razdrobili,

PISMA uredništvu

DVE O ZAŠČITI PTIC PEVK

Sem stalni naročnik vašega lista, ki mi je zelo pri srcu. Članek o zaščiti koristnih ptic, mi je dal povod, da o tem tudi sam povem svoje mnenje.

Odkar opazujem naravo in živim z njo, ptice pevke močno izumirajo. Temu izumiranju so krive pozne zime z hitrimi vremenskimi spremembami, ki zalotijo ptice pri valenju ali pa celo z mladici. Nadalje vpliva na mladi zarod škropljenje sadnega drevja z zelo strupenimi škroplivi (arzen). Ptice pevke namreč poiščejo in po-

užijejo ličinke, ki so s tem škroplivom zastrupljene.

Včasih je bilo oskrbovanje ptic pevke s strani šolskih otrok po navodilih učiteljev mnogo bližje srčni kulturi, kot je to danes. Nad tem se velja zamisliti; zakaj naravo se ne da ljubiti brez drobnih pticic.

Drago Križnar, Predvor 8 nad Kranjem Dovolite mi, da kot ljubitelj in opazovalec narave podam nekaj svojih ugotovitev k problemu zaščite ptic.

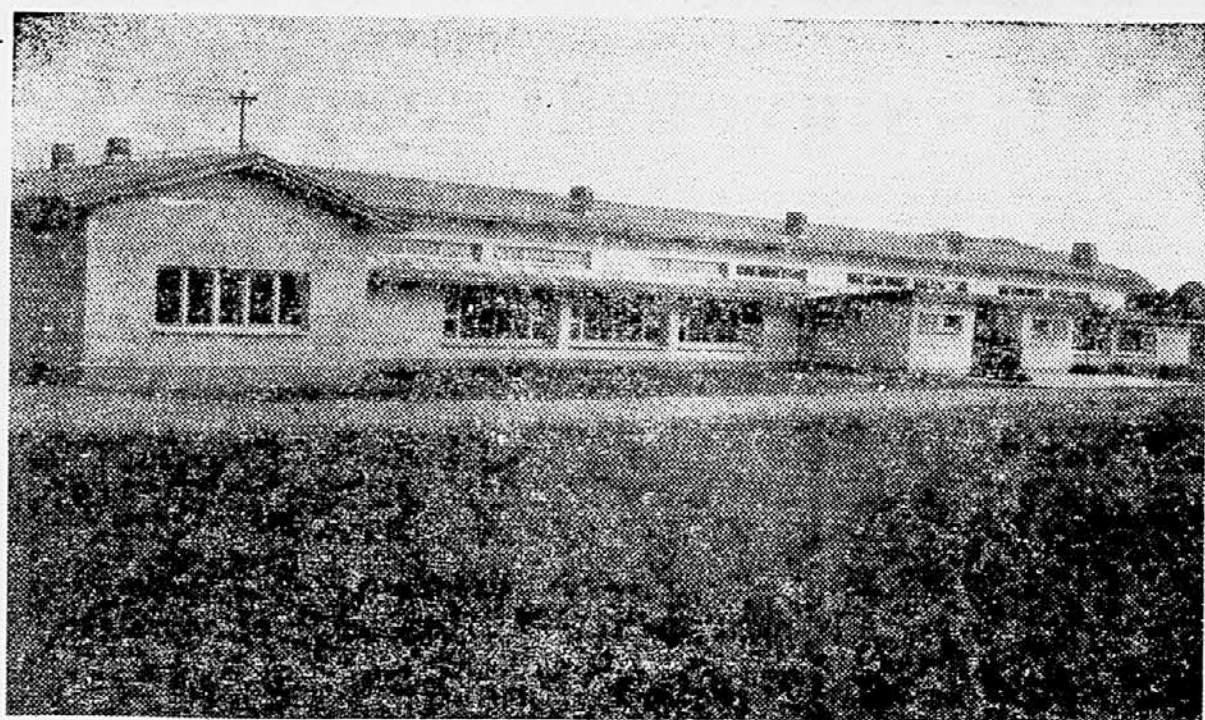
Res je, da smo z odstranjevanjem visokodebelnega, zlasti starega drevja v sadovnjakih ter s smotno gojitvijo gozdov odvzeli ptičkom pogoje za gnezdenje in valenje. Res je, da z napravo primernih valilnic pomagamo ptičkom-duplarjem, ki so glede uničevanja mrčesa najbolj koristni. Vendar pa s tem še nismo ničesar storili, da bi zaščitili ostale ptičke, ki prosto gnezdiijo in ki so naši najboljši pevci, kakor škinkavci, taščice, slavčki, kosi, drozgi itd. Kako naj tem pomagamo zlasti v času gnezdenja in valenja? Tako da jih predvsem zaščitimo pred njihovimi najhujšimi sovražniki in iztrebljevalci. Ti so v prvi vrsti kavke, vrane, srake in šoje, ki ptičkom pevcem popolnoma izropajo vsako gnezdo, ki ga iztaknejo v času valenja. Leto za letom opazujem spomladi v Tiroliji, kako te roparice preiskujejo vsako drevo, in grom od vrha do tal in gorje mladičem v gnezdu, ki so ga iztaknile. Ni prej miru,

Zopet nekoliko hladnejše vreme

Topel zrak, ki je v višinah dosegel nad Srednjo Evropo, že proti koncu januarja, je končno prodrl v nižino šele med 5. in 6. februarjem. Ojačan dotok toplih in suhih zračnih mas v Srednjo Evropo je bil v glavnem sprožen zaradi izredno pojačanega vdora hladnega zraka v Vzhodni Atlantik. Tako so predeli vse do Azorov dobili hladne zračne mase; ki so meridionalno dotekale iz področja Vzhodnega Grönlanda. Posledica kompenzacije, ki je nastala zaradi omenjenega vdora, je bila, da so se čez Sredozemlje, Zahodno in Srednjo Evropo sprožile tople tropске zračne mase. Ki so naprej zajele le višje plasti atmosfere, a zaradi vedno bolj pojačanega njihovega dotoka, so se prodrele v nižino. Kakor sem že omenil, so v prvi pentadi februarja ustvarile te zračne mase prijetno pomladansko vreme tudi pri nas. Otpolnivo so se stopnjevale do sorazmerno visokih vrednosti, predvsem v vzhodnih predelih Slovenije. Eden najbolj toplih dni v Sloveniji je omenjenega obdobja je bil 13. februar, ko

so narasle najvišje dnevne temperature močno čez 10 stopinj C. Tako je bila izmerjena temperatura omenjenega dne v Ptujcu in Jezerskem 11 stopinj, v Slovenj Gradcu 14, v Celju 17, Mariboru 19, Murski Soboti in Novem mestu 18, Postojni in Ajdovščini 13, a v Kopru 10 stopinj C. Na Kredarici je bila izmerjena tega dne temperatura 4 stopinje C.

Tanko Pučnik

Pred dobrimi tremi leti so v Dolu pri Ljubljani dobili novo moderno šolo, ki vključuje v svojem šolskem okolju osem vasi. Z gradnjo so začeli 1953. leta, naslednje jesen pa so se preselili učenci iz starih prostorov, ki so komaj še služili svojemu namenu, v novo zgradbo paviljonskega tipa s štirimi svetlimi učilnicami. Iz razredov je izhod na vrt, tako da lahko izpolnjujejo delo v razredu s poukom na prostem. Letos in v naslednjih letih bodo uredili tudi prostor okoli šole s pionirskim vrtem in sadovnjakom, v načrtu pa imajo prav tako gradnjo telovadnice. — Da so v novih šolskih prostorih učenci dosti bolj sproščeni in da se z večjim veseljem učijo, dokazujejo poleg drugega tudi boljši učni uspehi. V prostem času se pionirji udeležujejo v svojem dramskem, pevskem in modelarskem krožku. Tudi šolski odbor je zelo delaven in si skupaj z učiteljskim zborom prizadeva, da bi v novem, modernem okolju prišla čimbolj do izraza tudi sodobna vsebina nove šole. Izostankov od pouka je vedno manj, zadovoljivo pa so rešili prav tako nekatere socialne probleme. — V Dolu je razgibano tudi kulturno-prosvetno življenje, sklenili pa so, da bodo zboljšali tudi izobraževalno delo.

PREMIERA V MARIBORSKI DRAMI Drevesa umirajo stoje

15. februarja je mariborska Drama uprizorila igrano »Drevesa umirajo stoje« Aleja Casona, prijatelja in nekdanjega sopotnika Garcie Lorca. Delo je prevedel Dolar, režiser je bil Malec, kostumograf Hege-dušičeva, inscenator Primožič. Igra je nekakšna romantično resna komedija. Ima nekoliko sentimentalne lastnosti, ki jo bodo gotovo priporočale občinstvu.

Vsebinska igra je v zasnovi dokaj čudna. Neko prav nenavadno »dobrodelno društvo« pomaga dedku ohraniti pred babico Evgenijo utvoro o »dobrem vnuku«, ki ga je bil v resnici ded že pred dvajsetimi leti kot pokvarjenca pognal iz hiše. Mladi direktor dobrodelnega društva Mauricio prevzame vlogo njegove žene Isabel. Ko se prikaže pravi vnuk, ki se ni prav nič poboljšal, babica spregleda njihovo igrano. Toda vztraja in ne da slutiti, da je pregledala dedkov namen... Dispozicija igre je dokaj dolga, problem dramsko mikaven in čeprav igra z dobrodelnim društvom in njegovim ravnateljem

vred nekako romantično visi v prazen prostor, ji ne manjka dramsko zanimivih, v efektu dognanih prizorov.

V igri se ostro razločujejo glavne in stranske vloge. Nekatere epizodne vloge prvega dejanja se kasneje izgubijo brez sledu — so samo del fantastičnega ozadja. Osrednje osebe te igre so samo štiri: babica Evgenija (Zakrajškova), dedek Fernando Balboa (Gorinšek), Mauricio (Lavrač) in Marta Isabel (Skrbinškova). Zakrajškova je babico mojstrsko zaigrala. Ustvarila je uravnotežen lik sončno

tople stare žene, ki ima čut za humor, in odločne, duševno močne starke. Dokazala je, da njene oblikovalne sposobnosti niso prav nič popustile. Gorinšek je kot dedek Balboa obnel kar nekako stopil v ozadje. Te svoje vloge ne more šteti med najmočnejše. Uspešno je podajal starega, prijetnega in odločnega gospoda, ni pa bil verjeten — kot ljubezniv, strasten lažnivec iz dobrohotnosti, mož, ki išče iz zanj grozne situacije izhod v obupni komediji, pa se mu ta kasneje skorajda razblini v nič. Tudi Lavrač je podajal

bolj mladega in simpatičnega moškega, kakor pa komediant-skega fantastičnega »pomagalca ljudem« po poklicu. Z igrano je vendarle prepričal. Skrbniškova je kot Marta — Isabel pokazala znanje in okus ter našla nekaj lepih odtenkov te vloge, ki je v bistvu mnogo bolj preprosto človeška, kakor vloga njenega partnerja.

Poleg teh štirih vlog, ki so bile v igri prav dobre, so vse ostale epizodne značaja. Najbolj vidna je še tajnica Helena, ki jo je izrazito podala Doboviškova. Ostalo »ozadje postav« so uspešno dopolnili: tipkarica Amelia (Veljakova), pastor (Vičar), ki je v igri pokazal neko nelagodnost, coprniki (Samec), precej bolj impresivni berač (Haberl) ter obe služabnici, Genoveva (Gorinškova) in Filica (Blaževa). »Nekdos, pravi, pa pokvarjeni vnuk, je bil Brunčko. Resno se je potrudil, da bi oblikoval svojo vlogo, ki je ena od najbolj problematičnih v vsej igri. Brunčko postavi seveda ni mogel viti dramskega življenja, ki ji ga tudi avtor ni dal.

Primožič je kot inscenator priskrbel dve primerni, ne preveč zahtevni sceni. Malčeva režija je bila solidna, izdelana v primernih čustvenih poudarkih. Začudo pa je scena mnogo bolj zahtevna v prvi sliki (in čezmerno dolgi dispoziciji), kakor v ostalih. Isto bistveno nesorazmerje prav gotovo moti režijo, ki se mora v začetku močno potruditi z »ozadjem« igre — to pa kasneje zdrkne v nevidnost. Z drugimi besedami: čisto tehnična igra prav gotovo ne prinaša nič globokega, novega ali močnega. Tudi dramsko — idejno ne predstavlja nobene bistvene obogatitve repertoarja. Sam osrednji problem igre pa je v bistvu le razumljiv in človeški ter je igra v nekaterih trenutkih zelo učinkovita. Zakrajškova pa igra babico z veliko izrazno močjo in si je vredno ogledati predstavo že zaradi njenega lika.

Branko Rudolf

Moša Pijade: Mladostnik

Kratko in novo

**Muzejske razstave
v počastitev VII. kongresa
ZKJ**

Poseben pripravljani odbor ljubljanskih muzejev je sklenil, da bo v počastitev kongresa Zveze komunistov Jugoslavije v Ljubljani priredil v tem času več pomembnih razstav. Tako bo v Mestnem muzeju odprta razstava emonjskih mozaikov, spomeniški referat pri OLO pa bo razen tega pripravil posebno razstavo baročne arhitekture Ljubljane. Slovenski zemljepisni muzej bo imel razstavo o razvoju slovenske geografije po osvoboditvi, šolski muzej pa obirno razstavo o razvoju našega šolstva. Tudi prirodopisni muzej bo do tega časa dokončno preuredil vse svoje zbirke, ki jih postopoma modernizira.

**Naša udeležba
na beneškem bienalu**

Poseben odbor pri zvezni komisiji za kulturne stike z inozemstvom je že sklenil, kdo bo zastopal Jugoslavijo na letošnjem umetniškem bienalu v

Benetkah. Tudi letos so se držali načela, ki se je obneslo že lani, namreč da naj rajši nastopi manj avtorjev, a ti z večjim številom del, tako da bodo podane kolikor toliko zaokrožene podobe nekaterih naših umetnikov. Letos bodo razstavljali slikarji Gabriel Stupica, Krsto Hegedušič in Peter Lubarda ter kiparja Drago Tršar in Olga Jevrič, vsak s sedmimi do deseti deli.

**Nova zgodovinska freska
G. A. Kosa**

Naš znani umetnik, akademski slikar profesor Gvozdin Anton Kos, je dovršil svojo najnovejšo zgodovinsko fresko v palači izvršnega sveta Slovenije, ki predstavlja prihod osvoboditeljev v Ljubljano ob koncu vojne maja 1. 1945. Glavni motiv freske je sprejel prve ljudske vlade Slovenije na Kongresnem trgu. Delo v izmeri 2 krat 3,8 metra zavzema prostor nad vhodnimi vrati v predstavnost, ki je že poslikana z drugimi zgodovinskimi motivi. S tem pomembnim delom je zaključen ciklus zgodovinskih fresk v reprezentančnih prostorih izvršnega sveta, ki predstavljajo prihod Slovanov, ustoličenje koroških vojvod, kmečke punte in narodnoosvobodilno borbo.

**Gledališki festival
v Bologni**

Konec februarja se bo začel v Bologni VII. gledališki festival, na katerem bodo poleg številnih italijanskih gledališč, zlasti iz Bologne, Milana, Torina, Palerma in Trsta, sodelovali tudi člani pariške Comédie Française. Pariški gostje bodo kot uvod v festival odigrali Marivauxove »Slučajne igre ljubezni« in Molierovo »Solo za moške«. Člani znanega milanske gledališča Piccolo Teatro, ki se je zdaj preimenovalo v Teatro stabile di Milano, bodo na tem festivalu nastopili s Shakespearom ali Brechtom.

Norveški gost

Kjell Baekkelund

politični in drugih stvarih, le v kulturni izmenjavi se ni vse

tako, kot bi moralo biti. Reči pa moram, da je jugoslovansko občinstvo na tej moji turneji, čeprav sem igral tudi mednarodni repertoar, posebej toplo sprejelo pravo skladbo našega Griega. Če bom torej s tem svojim obiskom vsaj malo prispeval k našim vzajemnim kulturnim stikom, bom zelo srečen, zlasti ker je danes še posebej čas, da se narodi med seboj spoznavajo.

Pri tem je dodal, da bo prihodnje leto spet obiskal Jugoslavijo, medtem ko bosta na Norveškem verjetno gostovala jugoslovanski dirigent oziroma solist. V zvezi s siceršnjim glasbenim življenjem na Norveškem je kot novost omenil, da bodo letošnje končno dobili v Oslu stalno opero. Zanimivo je namreč, da Norvežani vse doslej kljub močno razvitemu gledališkemu življenju take ustanove še niso imeli. Prvi operni šef bo znamenita norveška pevka Kirsten Flaagstad, dolgoletna članica

newyorške Metropolitanske opere. »Sploh smo začeli po vojni nekako glasbeno ofenzivo, kajti našemu glasbenemu življenju je kljub mnogim skladenjem in razviti glasbi manjkalo veliko praktičnih elementov. Zdaj začenjamo s delom za novo veliko koncertno dvorano v Oslu. Orkestri dobivajo večje finančne podpore in tudi v šoli se posveča glasbi več pozornosti. Na žalost pa ostajamo še vedno brez prave državne glasbene akademije, kajti zaenkrat delujejo še vedno le privatni konservatoriji.

Ze zaradi pravkar minule 50. obletnice Griegove smrti sta se dotaknila jubilejnega festivala v Bergenu, Griegovem rojstnem kraju, ki ima najstarejši filharmonični orkester Norveške. Poleg filharmoničnih prireditelj so posebna značilnost tega festivala intimni koncerti v skladateljevi rojstni hiši. Baekkelund je tu nastopil ob jubileju z Griegovim Koncertom

za klavir. Sicer pa je na zalednjem festivalu iz tujine gostoval pariski radijski orkester, na prihodnji festival pa so povabili simfonični orkester iz Philadelphije.

Baekkelund sam igra splošni »železni« mednarodni repertoar, najraje ima pa Mozarta, Chopina in modernejši avtorje. Seveda do Griega čuti posebno spoštovanje in ljubezen že zaradi tega, ker mu predstavlja nekaj norveškega. »V njem gledam domaćega klasičnega skladatelja in bogato melodično izvirnost. Kot pianist je zelo dobro poznal instrument, zaradi česar je res pisal za klavir. Imel je velik vpliv na poznejše generacije, zlasti na Debussija in tudi v današnji norveški glasbi se ohranja Griegov vpliv, čeravno sodobni avtorji razvijajo Griega v moderniji smeri. Nasploj je med norveškimi skladatelji velik razpon od atonalnih in dvanaestonskih skladateljev do popolnih tradicionalistov.

Končati sva morala — saj je po pet, šest mesecev letno na poti po tujini: zdaj je prišel iz Belgije, Francije, Nemčije, ju-turi pa bo že spet koncertiral — na Dunaju.

JUGOSLOVANSKA KRONIKA

Nova številka »Republike«. S precejšnjo zamudo je izšla te dni dvojna 11-12. številka zagrebške revije »Republika«, ki je v celoti posvečena 40-letnici Oktobrske revolucije. Številka, ki jo že na čelnem ovitku močno uja Babičeva umetniška slika Zagreb 1921, prinaša vrsto zanimivega kulturno-zgodovinskega gradiva iz oktobrskih dni in porevolucijske dobe ter njenih odmevov v Evropi. Objavljeni so prevodi nekaterih slovenskih in drugih revolucionarnih pesnikov, v slovenskem izvirniku pa je natisnjena Zupančičeva pesem »Pomlad v oktobru«. Med domačimi izvirnimi literarnimi prispevki prinaša številka med drugim sodobno fantazijo Jože Horvata v dialogih »Krkha igralka«, Draga Ivančevića novelo »Lenin v Afriki« in Jurija Oleše modernistično črto »Aldebaran«.

Prvi izpiti v Dramskem studiju. V Malem pozorišču v Sarajevu je 11. februarja delala izpiti prva skupina 17 članov tamkajšnjega Dramskega studija. Med člani tega studija je zlasti veliko študentov z raznih fakultet, gimnazijcev, uslužbencev in delavcev. Slušateljem, ki so obvladali osnove gledališke kulture in igre, bodo v bodoče dopuščali tudi manjše vloge v okviru Malega pozorišča. V drugem semestru bodo to znanje izpopolnili ter že v prihodnji sezoni sodelovali kot stalni člani popularnega Malega pozorišča.

Novosadska tribuna mladih se razvija. Desetega februarja so odprli v Vrbasu novo Tribuno mladih po vzgledu mladinske katedre a tem imenom, ki že več let zelo aktivno deluje v Novem Sadu. Pri otvoritvi je nastopila eksperimentalna skupina Tribune mladih iz Novega Sada pod vodstvom režiserja slovenskega rodu Borisa Kovata s tremi modernimi gledališkimi enodejankami. Doselej so se po vzgledu Tribune mladih iz Novega Sada izoblikovale že podobne ustanove v Somboru, Kikindi, Zrenjaninu, Mitrovici in Subotici, kakor tudi v šestih podjetjih v Novem Sadu. Med najnovejšimi obiskovalci Tribune mladih v Novem Sadu je bil te dni znani srbski slikar Marko Čelebonović, ki je razstavil večje število svojih del.

Razstava likovnih del amaterjev. V Zagrebu je bila odprta razstava likovnih del umetnikov-amaterjev iz vseh ljudskih republik. Razstavo je organiziral kulturno-prosvetni svet Jugoslavije. Skupno je prikazanih 128 slikarskih in 30 kiparskih del 80 avtorjev, med katerimi je največ kmetov, delavcev, gospodinj in pripadnikov svobodnih poklicev.

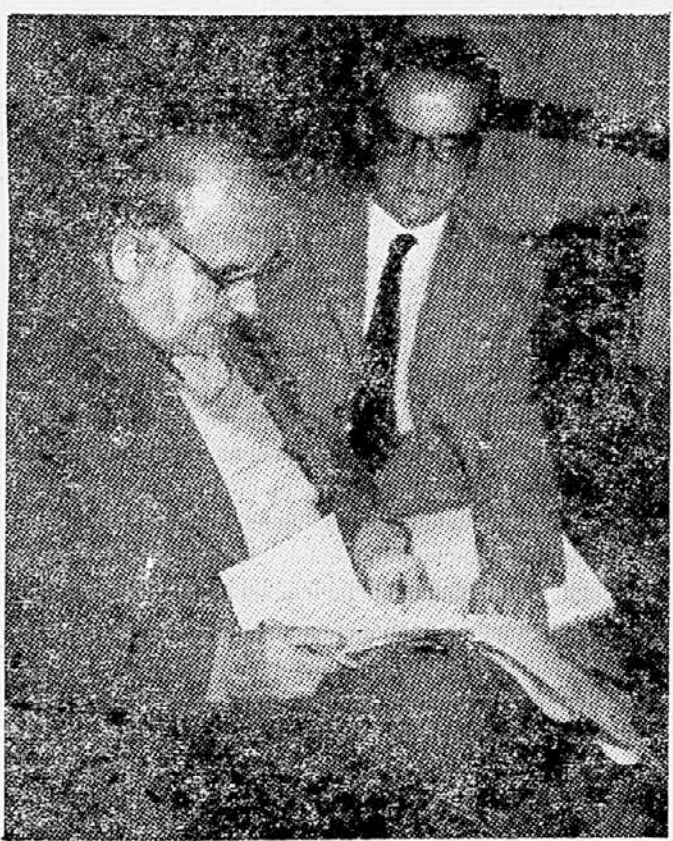
Vojnovci in Minderović v kitajščini. V Pekingju so objavili še dve deli iz jugoslovanske književnosti — dramo Iva Vojnovića »Ekvinokcije« in roman Cedomira Minderovića »Oblaki nad Taro«. Ti dve deli so prevedli v kitajščino posredno iz ruščine oziroma angleščine. Založba, ki je izdala Vojnovića, namerava v bodočnosti seznaniti kitajske bralce še z nekaterimi jugoslovanskimi deli, med drugim z romanom Borisa

Stankovića »Nečista kri«, knjižno novelo Miroslava Krleža, pesnitvijo »Jama« Ivana Gorana Kovačiča in »Majko Knežepoljko« Skendera Kulenovića.

Plenum Društva književnikov Srbije. 12. februarja je bil v Beogradu plenum Društva književnikov Srbije, na katerem so v glavnem razpravljali o bodo-

vzgoje mladine in otrok je v zadnjem času posvečeno v Srbiji in Vojvodini tudi več posvetovanj pedagogov in umetnikov.

Sestanek umetniških zadrug. — V Beogradu je bil 14. februarja sestanek zastopnikov zadrug likovnih umetnikov Jugoslavije, na katerem so raz-

Miroslav Krleža in Ivo Andrić

čtem izhajanju revije »Književne novine«. Revija, ki jo bosta urejevala Cedomir Minderović in Dušan Matić, naj bi se bolj kot doslej obravnavala književno življenje v vsej državi. Sprejet je bil tudi predlog, da se začne zbirati finančna sredstva za sklad Jovana Popovića, iz katerega bi društvo podeljevalo avtorjem literarne nagrade.

Andrić in Krleža kandidata za Nobelovo nagrado. — Zveza književnikov Jugoslavije je predlagala švedski akademiji znanosti kot svoja kandidata za letošnjo Nobelovo nagrado za književnost dva jugoslovanska pisatelja — Iva Andrića in Miroslava Krleža. Bralci in kritiki v inozemstvu so imeli priložnost, da so v zadnjem času spoznali in prevodili vsaj nekaj njihovih reprezentativnih del. Doselej se Jugoslavija ni posluževala pravice, da bi predlagala svoje kandidate za Nobelovo nagrado. Vendar je nedvomno, da se je naša književnost tako razvila, da bi bila vredna tudi mednarodnega ocenjevanja in priznanja. Zanimivo je, da do podelitve Nobelove nagrade še ni bila podeljena nobenemu književniku z Balkana.

Razstava otroškega slikarstva v Beogradu. — V umetniškem paviljonu na malem Kalemegdanu so odprli razstavo otroškega slikarstva, ki jo je organiziral študijski center za likovno vzgojo otrok. Razstavo je odprl slikar Aleksa Celebonović v navzočnosti mnogih pomembnih kulturnih in javnih delavcev. Vprašanju likovne

pravljali o predlogih za načrt bodočega zakona o zadrugah likovnih umetnikov. Sestanek so se udeležili zastopniki zadrug iz Zagreba, Ljubljane, Sarajeva in Beograda.

Zaključeno snemanje prvega dela filma »Miss Stone«. V vasi Dračevo pri Skopliu so prete-

Tudi s Kjellom Baekkelundom, znanim norveškim pianistom, ki je sinoči z uspehom nastopil v ljubljanski Filharmoniji, je prav tako kot z Norvežani nasploj: čeprav so daleč, so nam takoj blizu. Prinesel mi je pozdrave prijatelja Armeja, kritika iz Osla, hkrati pa povedal, da si je pridobil dobrega znanca v Ljubljani, še preden je prišel do nje — Boga Leskovića, ki je dirigiral enega izmed njegovih nedavnih koncertov v Amsterdamu.

Sicer pa je prvič v Jugoslaviji. Nastopil je v Beogradu Novem Sadu, Sarajevu in Zagrebu. »Ugotovil sem, da sem če izzamemo nekega norveškega dirigenta, ki je obiskal Beograd, in skladatelja Saeveruda, ki je bil v Ljubljani, prvi norveški glasbenik, ki je bil po vojni na turneji v Jugoslaviji. Res mislim, da so stiki med jugoslovanskim in norveškim glasbenim življenjem daleč premajhni,« se je strinjal z mojim mnenjem, »in tudi informacije v zvezi s tem ne delujejo vselej tako, kot bi morale. Obe deželi gojita druga do druge velike simpatije, mi Norvežani, na primer, veliko razpravljamo o jugoslovanski

Industrija se uveljavlja

Z občinske konference Zveze komunistov v Ajdovščini

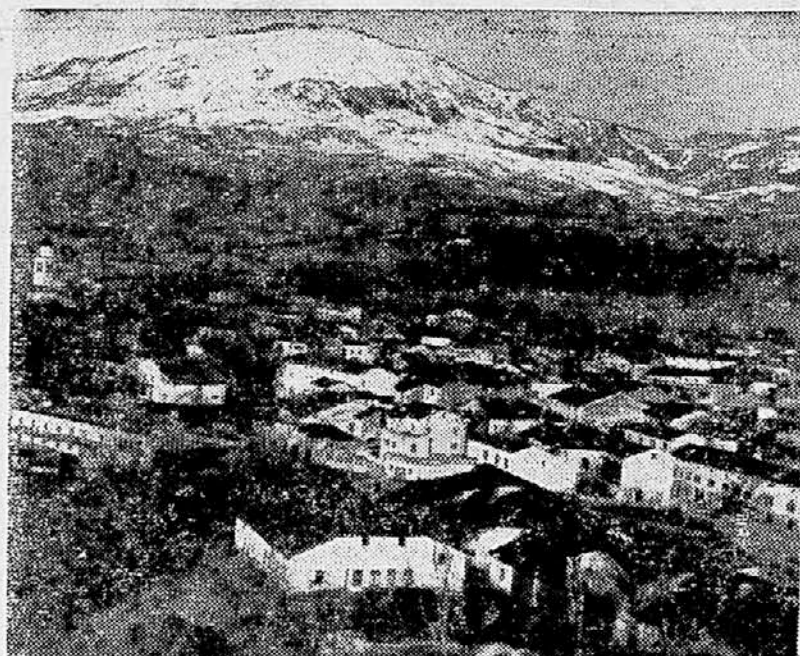
Te dni je bila v Ajdovščini konferenca Zveze komunistov. Iz poročila sekretarja občinskega komiteja Branka Skrinjarja je bilo razvidno, da se je struktura prebivalstva in gospodarstva v zadnjih letih močno spremenila. Medtem ko se je pred nekaj leti ukvarjalo s kmetijstvom okrog 80 odstotkov prebivalstva, se jih sedaj le še okrog 46 odstotkov. Vsi ostali so našli zaposlitve v industriji in drugod. Samo lani so na novo zaposlili 400 delavcev.

V tistih podjetjih, kjer so se komunisti aktivno vključili v delo, kar velja predvsem za tekstilno tovarno in »Fructal«, se družbeno upravljanje lepo razvija, saj so pritegnili k sodelovanju tudi mladino, čeprav se ne v zadovoljivo številu. Razprava pa je pokazala, da imajo agilni politični in družbeni delavci toliko funkcij, da jih le s težavo zmagujejo. Vsekakor bo treba v prihodnje s tako prakso prenehati in pritegniti k sodelovanju čimširši krog, predvsem mladih ljudi.

Precej so na konferenci razpravljali tudi o združevanju v kmetijstvu. Ugotovili so, da je kmetijsko združevanje dobro uveljavljeno zlasti pri odkupih in preskrbi kmetov z reprodukcijo. Marjeta na Dravskem polju Prebivalci Marjete na Dravskem polju so sklenili, da si bodo uredili telefonsko napeljavno in javno razsvetljavo v vasi. V tem kraju pa je precej marljiva tudi mladinska organizacija. Trenutno pripravljajo Finžarjevo »Razvalino življenja«, pred kratkim pa so ustanovili tudi mešani pevski zbor, ki so se mu pridružili še mladina in gasilci iz sosednjih Trnč.

Letošnja pomlad bo dobila osnovna sola poljskusi, sadovnjak, za katerega sta dala finančna sredstva tovarna Pinus iz Rač ter občinski ljudski odbor. Sadovnjak bodo pomagali urejati tudi člani aktivna mladih združnikov. Le-ti bodo letošnji tudi s semenski krompir in koruzo. V kratkem nameravajo ustanoviti v Marjeti tudi TVD »Partizani«. Istočasno bodo začeli graditi športno igrišče.

S. G.

Pogled na Ajdovščino

Gradili bodo protipožarne bazene

Tudi v bovški občini so bili predvolilni zbori volivcev uspešni

Te dni se na Bovškem končuje drugi zbor volivcev, ki so dokaj dobro pripravljeni. Največji zaslug gre osnovnim organizacijam Socialistične zveze. Na zborih razpravljajo tu o perspektivnem načrtu in o delu občinskega ljudskega odbora v minulem obdobju. Med najbolj uspešne zborove volivcev lahko štejemo zbor v Bovecu, saj takšnega tu še ni bilo. Volivci so se zanimali prav za vse. Med drugim so menili, da se gospodarske organizacije premalo zanimajo za investicijske kredite, ki jih jim nudi občinski ljudski odbor in ki jih potrebujejo za izboljšanje svojih obratov.

Gradilji so tudi zobozdravnika iz Tolmice, ki bi moral v Bovecu ordinirati po dvakrat na teden, vendar prihaja tja neredno in večkrat brez potrebnega orodja. To je zelo neugodno predvsem za prebivalce okoljskih vasi, saj prihajajo v Bovec tudi iz 20 km oddaljenih krajev. Nadalje so razpravljali še o gostinstvu, trgovini, delu kmetijske zadruge in drugem.

Najvažnejša sklep, ki ga je sprejel zbor volivcev pa je, da bo vsako gospodarstvo v Bovecu prispevalo določeno število prostovoljnih ur za izkop temeljev za protipožarne bazene. Vsega nameravajo v Bovecu zgraditi

tri, kajti voda iz vodovoda ne bi vedno zadostovala, če bi se pojavil kje kak požar.

Tudi v drugih krajih so bili zbori volivcev dokaj uspešni, hodnje uredit.

S. E.

Povejmo tudi uspehe

Več dela in skrbi za koristi skupnosti

Te dni je bila v Postojni razširjena seja občinskega odbora SZDL, na kateri je predsednik občinskega odbora SZDL za koparski okraj Albert Jakopič nazkazal glavne naloge, o katerih je treba razpravljati na zborih volivcev in sploh v času pred volitvami v zvezno in republikansko ljudsko skupščino. Čeprav so bili prvi zbori volivcev dobro obiskani, so bili predvsem vsebinsko pomanjkljivi. Prav je, da na zborih volivcev govorimo in razpravljamo o lokalnih problemih in potrebah, mnogo premalo pa smo na prejšnjih zborih volivcev poudarjali uspehe naše skupnosti kot celote.

Prav to posvetovanje je opozorilo odbornike in politične delavce, da je treba na zborih volivcev govoriti tudi o uspehih, ki smo jih dosegli v vsaj državi. To velja posebno za uspehe v komunalnem sistemu. Čeprav radi govorimo, da premalo skrbimo za življenjski standard,

smo v Postojni le priče velikega napredka, predvsem v stanovanjski izgradnji. Zgrajena je bila popolnoma nova ulica stanovanjskih blokov. Tako ugotovitev posvetovanja je zelo pomembna, saj vsega tega ljudje mnogokrat ne vidijo, politični aktiv pa je vse te uspehe premalo tolmачil.

Na zborih volivcev po vaseh bi morali tudi več razpravljati v kooperaciji v kmetijstvu. Predsednik občine Jože Baša je na posvetu opozoril, da se občina že dlje časa zavzema za ureditev trgovin v Postojni. Da bi to dosegli, bo treba nekatere trgovine tudi preseliti. V lokalnih na Titovem trgu naj bi uredili sodobno delavnico trgovino. Čeprav je občinski ljudski odbor naročil odgovornim ljudem v trgovini, naj začnejo delati v tej smeri, niso do danes storili še ničesar. Menda se temu celo upirajo. Od vsem tem naj bi razpravljali tudi na zborih volivcev, na katerih naj bi odgovorni ljudje v trgovini odgovorjali volivcem.

Ljubljanski avto-moto društvo »Edo Klemenčič« je pred kratkim pregledalo delo v minulih sezonah. V zadnjem letu naraslo in doseglo zlasti v številu članov. Med najbolj prizadevnimi komisijami v društvu je bila šolsko-športna, ki je uspešno v tem času 75 članov, do opravil tudi

Sport

S PLENUMA TENISKE ZVEZE JUGOSLAVIJE

Skulj - slovenski reket št. 1

V Beogradu je bil v nedeljo plenum upravnega odbora Teniske zveze Jugoslavije, na katerem so govorili o problemih in načrtih te panoge v letošnji sezoni. Hkrati so sprejeli tudi državne lestvice, na katerih so slovenski igralci in igralke zastopani na tako visokih mestih in tako številno kakor še nikdar po osvoboditvi. Z uvrstitvijo zastopnikov naše republike smo lahko zares zadovoljni. Se posebej zato, ker so povečini precej mladi in lahko pričakujemo od njih v prihodnjih sezonah še kaj več.

Med 20 najboljšimi člani je kar pet Slovencev. Lesivica pa je naslednja: 1. Keretič (Jugomontaza), 2. Panajotović (Partizan), 3. Nikolić (Partizan) in Plešević (Crvi zvezda), 4. Skulj (Olympia), 5. Rizvanbegović (ZTK), 7. Jakšić (Jugomontaza), 8. Kasap (Spartak), 9. Nešić (Partizan), 10. Jelić (Split), 11. Tomljanović (Jugomontaza), 12. Puchar (Olympia), 13. Todorović (Partizan), 14. Serfezi (Jugomontaza), 15. Pihler (Crvi zvezda), 16. Pilic (Split), 17. Habensuš (Vojvodina), 18. Lovrec (Brač), 19. Suhar (Olympia), 20. Cebular (Olympia).

Med članicami je Mariborčanka Lovrečeva na tretjem mestu, enajstkratna državna prvakinja v enojnem igri. Na drugi strani pomanjkanje izidov ni uvrščena. Vrtini red je tak: 1. Genčić (Partizan) in Martinec (Jugomontaza), 2. Lovrec (Brač), 3. Vinterhalter (Jugomontaza), 4. Bačkorić (ZTK), 5. Ferić (Split), 7. Djukić (Vojvodina), 8. Zamanja-Habunek (Jugomontaza), 9. Dobrić (Vojvodina), 10. Znidar (Olympia).

Kolikor je uvrstitev v teh dveh kategorijah razveseljava, pa smo bili pri mladincih in mladinkah v prejšnjih sezonah vajeni bolj nizkega mesta. Med mladinci 10 mladinc in nobenega zastopnika naše republike, kar pa je deloma tudi na račun tega, da je najbolj mladi slovenski igralec Horvat lani zaradi šolskih obveznosti zelo redko nastopal. Med mladinkami je prvi Zagrebčanka Bora Jovanović, ki mu mu sledita Srebrenka Jelić in Pilic. Med mladinkami je prvi Slovenka Ferićeva pred Djukićevno in Dobrićevno.

Na plenumu so govorili o problemih in načrtih te panoge v letošnji sezoni. Hkrati so sprejeli tudi državne lestvice, na katerih so slovenski igralci in igralke zastopani na tako visokih mestih in tako številno kakor še nikdar po osvoboditvi. Z uvrstitvijo zastopnikov naše republike smo lahko zares zadovoljni. Se posebej zato, ker so povečini precej mladi in lahko pričakujemo od njih v prihodnjih sezonah še kaj več.

Med članicami je Mariborčanka Lovrečeva na tretjem mestu, enajstkratna državna prvakinja v enojnem igri. Na drugi strani pomanjkanje izidov ni uvrščena. Vrtini red je tak: 1. Genčić (Partizan) in Martinec (Jugomontaza), 2. Lovrec (Brač), 3. Vinterhalter (Jugomontaza), 4. Bačkorić (ZTK), 5. Ferić (Split), 7. Djukić (Vojvodina), 8. Zamanja-Habunek (Jugomontaza), 9. Dobrić (Vojvodina), 10. Znidar (Olympia).

Kolikor je uvrstitev v teh dveh kategorijah razveseljava, pa smo bili pri mladincih in mladinkah v prejšnjih sezonah vajeni bolj nizkega mesta. Med mladinci 10 mladinc in nobenega zastopnika naše republike, kar pa je deloma tudi na račun tega, da je najbolj mladi slovenski igralec Horvat lani zaradi šolskih obveznosti zelo redko nastopal. Med mladinkami je prvi Zagrebčanka Bora Jovanović, ki mu mu sledita Srebrenka Jelić in Pilic. Med mladinkami je prvi Slovenka Ferićeva pred Djukićevno in Dobrićevno.

Na plenumu so govorili o problemih in načrtih te panoge v letošnji sezoni. Hkrati so sprejeli tudi državne lestvice, na katerih so slovenski igralci in igralke zastopani na tako visokih mestih in tako številno kakor še nikdar po osvoboditvi. Z uvrstitvijo zastopnikov naše republike smo lahko zares zadovoljni. Se posebej zato, ker so povečini precej mladi in lahko pričakujemo od njih v prihodnjih sezonah še kaj več.

Med članicami je Mariborčanka Lovrečeva na tretjem mestu, enajstkratna državna prvakinja v enojnem igri. Na drugi strani pomanjkanje izidov ni uvrščena. Vrtini red je tak: 1. Genčić (Partizan) in Martinec (Jugomontaza), 2. Lovrec (Brač), 3. Vinterhalter (Jugomontaza), 4. Bačkorić (ZTK), 5. Ferić (Split), 7. Djukić (Vojvodina), 8. Zamanja-Habunek (Jugomontaza), 9. Dobrić (Vojvodina), 10. Znidar (Olympia).

Kolikor je uvrstitev v teh dveh kategorijah razveseljava, pa smo bili pri mladincih in mladinkah v prejšnjih sezonah vajeni bolj nizkega mesta. Med mladinci 10 mladinc in nobenega zastopnika naše republike, kar pa je deloma tudi na račun tega, da je najbolj mladi slovenski igralec Horvat lani zaradi šolskih obveznosti zelo redko nastopal. Med mladinkami je prvi Zagrebčanka Bora Jovanović, ki mu mu sledita Srebrenka Jelić in Pilic. Med mladinkami je prvi Slovenka Ferićeva pred Djukićevno in Dobrićevno.

Na plenumu so govorili o problemih in načrtih te panoge v letošnji sezoni. Hkrati so sprejeli tudi državne lestvice, na katerih so slovenski igralci in igralke zastopani na tako visokih mestih in tako številno kakor še nikdar po osvoboditvi. Z uvrstitvijo zastopnikov naše republike smo lahko zares zadovoljni. Se posebej zato, ker so povečini precej mladi in lahko pričakujemo od njih v prihodnjih sezonah še kaj več.

Med članicami je Mariborčanka Lovrečeva na tretjem mestu, enajstkratna državna prvakinja v enojnem igri. Na drugi strani pomanjkanje izidov ni uvrščena. Vrtini red je tak: 1. Genčić (Partizan) in Martinec (Jugomontaza), 2. Lovrec (Brač), 3. Vinterhalter (Jugomontaza), 4. Bačkorić (ZTK), 5. Ferić (Split), 7. Djukić (Vojvodina), 8. Zamanja-Habunek (Jugomontaza), 9. Dobrić (Vojvodina), 10. Znidar (Olympia).

Kolikor je uvrstitev v teh dveh kategorijah razveseljava, pa smo bili pri mladincih in mladinkah v prejšnjih sezonah vajeni bolj nizkega mesta. Med mladinci 10 mladinc in nobenega zastopnika naše republike, kar pa je deloma tudi na račun tega, da je najbolj mladi slovenski igralec Horvat lani zaradi šolskih obveznosti zelo redko nastopal. Med mladinkami je prvi Zagrebčanka Bora Jovanović, ki mu mu sledita Srebrenka Jelić in Pilic. Med mladinkami je prvi Slovenka Ferićeva pred Djukićevno in Dobrićevno.

Na plenumu so govorili o problemih in načrtih te panoge v letošnji sezoni. Hkrati so sprejeli tudi državne lestvice, na katerih so slovenski igralci in igralke zastopani na tako visokih mestih in tako številno kakor še nikdar po osvoboditvi. Z uvrstitvijo zastopnikov naše republike smo lahko zares zadovoljni. Se posebej zato, ker so povečini precej mladi in lahko pričakujemo od njih v prihodnjih sezonah še kaj več.

Med članicami je Mariborčanka Lovrečeva na tretjem mestu, enajstkratna državna prvakinja v enojnem igri. Na drugi strani pomanjkanje izidov ni uvrščena. Vrtini red je tak: 1. Genčić (Partizan) in Martinec (Jugomontaza), 2. Lovrec (Brač), 3. Vinterhalter (Jugomontaza), 4. Bačkorić (ZTK), 5. Ferić (Split), 7. Djukić (Vojvodina), 8. Zamanja-Habunek (Jugomontaza), 9. Dobrić (Vojvodina), 10. Znidar (Olympia).

Kolikor je uvrstitev v teh dveh kategorijah razveseljava, pa smo bili pri mladincih in mladinkah v prejšnjih sezonah vajeni bolj nizkega mesta. Med mladinci 10 mladinc in nobenega zastopnika naše republike, kar pa je deloma tudi na račun tega, da je najbolj mladi slovenski igralec Horvat lani zaradi šolskih obveznosti zelo redko nastopal. Med mladinkami je prvi Zagrebčanka Bora Jovanović, ki mu mu sledita Srebrenka Jelić in Pilic. Med mladinkami je prvi Slovenka Ferićeva pred Djukićevno in Dobrićevno.

Na plenumu so govorili o problemih in načrtih te panoge v letošnji sezoni. Hkrati so sprejeli tudi državne lestvice, na katerih so slovenski igralci in igralke zastopani na tako visokih mestih in tako številno kakor še nikdar po osvoboditvi. Z uvrstitvijo zastopnikov naše republike smo lahko zares zadovoljni. Se posebej zato, ker so povečini precej mladi in lahko pričakujemo od njih v prihodnjih sezonah še kaj več.

Med članicami je Mariborčanka Lovrečeva na tretjem mestu, enajstkratna državna prvakinja v enojnem igri. Na drugi strani pomanjkanje izidov ni uvrščena. Vrtini red je tak: 1. Genčić (Partizan) in Martinec (Jugomontaza), 2. Lovrec (Brač), 3. Vinterhalter (Jugomontaza), 4. Bačkorić (ZTK), 5. Ferić (Split), 7. Djukić (Vojvodina), 8. Zamanja-Habunek (Jugomontaza), 9. Dobrić (Vojvodina), 10. Znidar (Olympia).

Kolikor je uvrstitev v teh dveh kategorijah razveseljava, pa smo bili pri mladincih in mladinkah v prejšnjih sezonah vajeni bolj nizkega mesta. Med mladinci 10 mladinc in nobenega zastopnika naše republike, kar pa je deloma tudi na račun tega, da je najbolj mladi slovenski igralec Horvat lani zaradi šolskih obveznosti zelo redko nastopal. Med mladinkami je prvi Zagrebčanka Bora Jovanović, ki mu mu sledita Srebrenka Jelić in Pilic. Med mladinkami je prvi Slovenka Ferićeva pred Djukićevno in Dobrićevno.

Na plenumu so govorili o problemih in načrtih te panoge v letošnji sezoni. Hkrati so sprejeli tudi državne lestvice, na katerih so slovenski igralci in igralke zastopani na tako visokih mestih in tako številno kakor še nikdar po osvoboditvi. Z uvrstitvijo zastopnikov naše republike smo lahko zares zadovoljni. Se posebej zato, ker so povečini precej mladi in lahko pričakujemo od njih v prihodnjih sezonah še kaj več.

Med članicami je Mariborčanka Lovrečeva na tretjem mestu, enajstkratna državna prvakinja v enojnem igri. Na drugi strani pomanjkanje izidov ni uvrščena. Vrtini red je tak: 1. Genčić (Partizan) in Martinec (Jugomontaza), 2. Lovrec (Brač), 3. Vinterhalter (Jugomontaza), 4. Bačkorić (ZTK), 5. Ferić (Split), 7. Djukić (Vojvodina), 8. Zamanja-Habunek (Jugomontaza), 9. Dobrić (Vojvodina), 10. Znidar (Olympia).

Kolikor je uvrstitev v teh dveh kategorijah razveseljava, pa smo bili pri mladincih in mladinkah v prejšnjih sezonah vajeni bolj nizkega mesta. Med mladinci 10 mladinc in nobenega zastopnika naše republike, kar pa je deloma tudi na račun tega, da je najbolj mladi slovenski igralec Horvat lani zaradi šolskih obveznosti zelo redko nastopal. Med mladinkami je prvi Zagrebčanka Bora Jovanović, ki mu mu sledita Srebrenka Jelić in Pilic. Med mladinkami je prvi Slovenka Ferićeva pred Djukićevno in Dobrićevno.

Na plenumu so govorili o problemih in načrtih te panoge v letošnji sezoni. Hkrati so sprejeli tudi državne lestvice, na katerih so slovenski igralci in igralke zastopani na tako visokih mestih in tako številno kakor še nikdar po osvoboditvi. Z uvrstitvijo zastopnikov naše republike smo lahko zares zadovoljni. Se posebej zato, ker so povečini precej mladi in lahko pričakujemo od njih v prihodnjih sezonah še kaj več.

Med članicami je Mariborčanka Lovrečeva na tretjem mestu, enajstkratna državna prvakinja v enojnem igri. Na drugi strani pomanjkanje izidov ni uvrščena. Vrtini red je tak: 1. Genčić (Partizan) in Martinec (Jugomontaza), 2. Lovrec (Brač), 3. Vinterhalter (Jugomontaza), 4. Bačkorić (ZTK), 5. Ferić (Split), 7. Djukić (Vojvodina), 8. Zamanja-Habunek (Jugomontaza), 9. Dobrić (Vojvodina), 10. Znidar (Olympia).

Kolikor je uvrstitev v teh dveh kategorijah razveseljava, pa smo bili pri mladincih in mladinkah v prejšnjih sezonah vajeni bolj nizkega mesta. Med mladinci 10 mladinc in nobenega zastopnika naše republike, kar pa je deloma tudi na račun tega, da je najbolj mladi slovenski igralec Horvat lani zaradi šolskih obveznosti zelo redko nastopal. Med mladinkami je prvi Zagrebčanka Bora Jovanović, ki mu mu sledita Srebrenka Jelić in Pilic. Med mladinkami je prvi Slovenka Ferićeva pred Djukićevno in Dobrićevno.

Na plenumu so govorili o problemih in načrtih te panoge v letošnji sezoni. Hkrati so sprejeli tudi državne lestvice, na katerih so slovenski igralci in igralke zastopani na tako visokih mestih in tako številno kakor še nikdar po osvoboditvi. Z uvrstitvijo zastopnikov naše republike smo lahko zares zadovoljni. Se posebej zato, ker so povečini precej mladi in lahko pričakujemo od njih v prihodnjih sezonah še kaj več.

Med članicami je Mariborčanka Lovrečeva na tretjem mestu, enajstkratna državna prvakinja v enojnem igri. Na drugi strani pomanjkanje izidov ni uvrščena. Vrtini red je tak: 1. Genčić (Partizan) in Martinec (Jugomontaza), 2. Lovrec (Brač), 3. Vinterhalter (Jugomontaza), 4. Bačkorić (ZTK), 5. Ferić (Split), 7. Djukić (Vojvodina), 8. Zamanja-Habunek (Jugomontaza), 9. Dobrić (Vojvodina), 10. Znidar (Olympia).

Kolikor je uvrstitev v teh dveh kategorijah razveseljava, pa smo bili pri mladincih in mladinkah v prejšnjih sezonah vajeni bolj nizkega mesta. Med mladinci 10 mladinc in nobenega zastopnika naše republike, kar pa je deloma tudi na račun tega, da je najbolj mladi slovenski igralec Horvat lani zaradi šolskih obveznosti zelo redko nastopal. Med mladinkami je prvi Zagrebčanka Bora Jovanović, ki mu mu sledita Srebrenka Jelić in Pilic. Med mladinkami je prvi Slovenka Ferićeva pred Djukićevno in Dobrićevno.

Na plenumu so govorili o problemih in načrtih te panoge v letošnji sezoni. Hkrati so sprejeli tudi državne lestvice, na katerih so slovenski igralci in igralke zastopani na tako visokih mestih in tako številno kakor še nikdar po osvoboditvi. Z uvrstitvijo zastopnikov naše republike smo lahko zares zadovoljni. Se posebej zato, ker so povečini precej mladi in lahko pričakujemo od njih v prihodnjih sezonah še kaj več.

Med članicami je Mariborčanka Lovrečeva na tretjem mestu, enajstkratna državna prvakinja v enojnem igri. Na drugi strani pomanjkanje izidov ni uvrščena. Vrtini red je tak: 1. Genčić (Partizan) in Martinec (Jugomontaza), 2. Lovrec (Brač), 3. Vinterhalter (Jugomontaza), 4. Bačkorić (ZTK), 5. Ferić (Split), 7. Djukić (Vojvodina), 8. Zamanja-Habunek (Jugomontaza), 9. Dobrić (Vojvodina), 10. Znidar (Olympia).

no prvenstvo posameznikov bo v Novem Sadu, mladinsko, državno prvenstvo v Subotici, pionirsko pa v Zagrebu. Maribor bo po vsej verjetnosti prizorišče tekmovalnja za mladinski pokal PLR.

Moštevno tekovalenje bodo izvedli po novem sistemu, vendar je pričakovati, da bo liga, ki jo sestavljajo klubi iz Hrvatske in Slovenije ostala še naprej, ker je najprimernejša.

Poskrbeli bodo tudi za zimski trening najboljših jugoslovanskih. Teniška zveza Slovenije pa bo na zimskem igrišču v Srebrni Slatini, Pucharju in Lovrecu omogočila trening — po vsej priliki v Dubrovniku.

MLADINSKO PRVENSTVO LRS V SABLJANJU

Med prvimi — Ljubljancami in Mariborčankami

V nedeljo so na Taboru sabljali za naslove mladinskih prvakov LRS. Po teh izidih bodo izbrani mladinci, ki bodo nastopili na državnem mladinskem prvenstvu v Beogradu (28. t. m.), tam pa bo sestavljen državni reprezentančni klub, ki bo aprila startala na mladinskem svetovnem prvenstvu v Bukarestu.

Na ljubljanskem turnirju je bila zadovoljiva samo udeležba pri mladincih v foreturu, medtem ko tega ni moglo reči o mladinkah, saj manj pa pri mladincih v sablji. Čeže, da naša mladina najraje opravišna foreturo.

V tem orožju med moškimi je prebrčljivo osvojil prvo mesto Simonič pred Zajcem (oba Ored) in Vugo (Partizan, Narodni dom). Zmagovalec je bil v odlični formi in lahko precej z gotovostjo računamo na uvrstitev v državno reprezentanco. Predenitvijo je tudi uspeh komaj 15-letnega Vuge, ki se je prav hitro povzpelo do take kvalitete.

Na mestu med mladinkami so zasedle Mariborčanka Lovrečeva, Kranjčeva in Drotinčeva. Najboljša Ljubljanka, članica Oreda Otčičeva, je bila četrta. Dekleta so bila dobro uvež-

ba, vendar še ni moglo pričakovati, da bi že letos lahko posredovali v borbo za prva mesta v državi.

V sablji je zmagal Zajec, ki je ta čas med najboljšimi slovenskimi sabljači s tem orožjem in tudi favorizirani za mladinsko državno prvakstvo. Tudi na naslednjih dveh turnirjih v Zagrebu, Srebrni Slatini in Koroscu.

Tudi v Mozirju so delavni

TVD Partizan v Mozirju je pred kratkim zdelo delovno, in sicer nadvse zadovoljivo ob številni udeležbi članov.

Društvo sodi med najdelavnejša v celjskem okraju in mozirski občini. To potrjuje tudi dve priznanji Partizana Jugoslavije, in sicer prvo za uspešno delo v letih 1953-1956 in drugo za udeležbo na gimnastični v Zagrebu. V tekmovalstvu za pokal Ljudske pravice je društvo lani osvojilo prvo mesto. Na zboru so podelili še 16 raznih diplom in priznanj od republike in okrajne zveze.

Društvo šteje zdaj skoraj 150 telovadcev, ki so nastopili v minulnem letu na vseh pomembnejših tekmovanjih. Najbolj martilne so bile ženske vrste, ki so dosegle nekaj vidnejših uspehov tudi v okrajnem in republikanskem sklopu. Med moškimi primanjkuje vadalkeškega kadra, kar ga je bilo, je delal zelo dobro. Člani so bili udeleženi tudi pri prostovoljnem delu zlasti pri gradnji novega prizidka k telovadnici, do mu in pri ureditvi kopališča. Med pomembne dogodke lanske sezone je treba šteti tudi proslavo 75-letnice Ljudske pravice, ki je priložnost, ki jo društvo dobro uporablja.

Pred razhodom so sprejeli še sklep, da bodo društveni člani v delovali pri gradnji avto ceste Zagreb-Ljubljana.

R. Z.

SMUCARJI - ŽELEZNIČARJI V ZAKOPANIH

Letošnje evropsko smučarsko prvenstvo železničarjev bo od 23. do 28. t. m. v Zakopanih na Poljskem. Svoje ekipe so pripravljali skoraj vse evropske države, tako da bo letošnja prireditev dosti največja. Nastopila bo tudi članska jugoslovanska zastavstvo, ki pa na kakor je v pravili za tekmovalnja, sestavljajo železničarji, njihovi sinovi in člani železničarskih športnih društev. Na so reprezentanco sestavljajo tekači Preželič, Kobentar, Podlesnik in Kasjak, alpski tekmovalci Uršič, Straus, Jofit, Stišček in Pezdikeč ter skakalci Adlešič, Sakšida in Čop. V Zakopane bodo odpotovali drevi.

Telesnovzgojno društvo »Partizan« Bežigrad sodi med iste partizanske enote, ki so s letošnjim obnim zborom krenile z vegave na boljše pot. Lani se društvo pri ceprav je bilo zelo uspešno, vzrokov za to je bilo seveda v poglavitni pa je bil prav gotovo ta, da so maloštevilni prizadevniki telesnovzgojn delavci (kakršni sta tovrstni članje izveza izveza Stanislav) delali skoraj sami, brez pomoči drugih. Vodnikov in dobrih vzgojiteljev pa je za Bežigrad dovolj, a za trdo in odgovorno delo jih ni dosti ni bilo. Taka je bila tudi mladina, ki ji niso bila mar odgovorna mesta v društvnem vodstvu niti rari in razvoj bežigradskega partizanskega društva vobbe.

Zdaj pa bo članstvo skušalo najti poti do boljše telesnovzgojne in športnih delavcev z našim društvu. Zdjaj so prišli do spoznanja, da posameznik ne zmore nitičesar, močno vodstvo s prizadevnimi vadalkeškimi delavci, pa zelo veliko ali vse, za kar se odloči. Seveda jih bo treba pri rednem delu podpreti, predvsem materialno, saj sicer ne bo pomagal, če niso dobra volja do dela.

V društvu zdaj pričakujejo, da jih bodo domača občina, sola in drugi forumi še naprej km izdatneje podpirali pri izvajanju načrtov. Tudi imajo v društvu letos mnogo, ki bodo prav gotovo še bolj popestrili društvno življenje.

Z novim prizadevnim vodstvom, v katerem je tudi predsednik občinskega sveta za telesno kulturo Bežigrad tov, Isakovič in še več marljivih telesnovzgojnih delavcev, in z večjo aktivnostjo celotnega članstva se TVD Partizan Bežigrad nedvomno obeta lepša prihodnost.

Dotrpel je naš dragi očka, brat, stric, svak

ALOJZ GABENJA

Posestnik in lesni trgovec

Pogreb bo v sredo dne 19. II. 1958, ob 17. uri na Rakeku.

Zalujče družine Gabenja, Vavlin, Čeznač in Capriš

Novo veliko gradbišče se sonči v južnem soncu, nad velike kope opke pa se bodo prav kmalu spravili težaki in zidarji in jih vgradili. Uveljavljanje komunalnega sistema je dalo občinam čisto druge možnosti, kot so jih imele v dobi administrativnega upravljanja gospodarstva. V Postojni je to čutili malone na vsakem koraku.

Kurent v Litin

Litijani so znani kot dobri in iznajdljivi organizatorji. Tako na resnem, kakor tudi na šegavem področju. Ob pustnem torku ima okrog sto Litijanov polne roke dela s pripravami za obhod po glavnih litijskih cestah na pustni torek. Obhod se bo začel popoldne in bo trajal do večera.

Za izvedbo litijskih karnevalov deluje poseben zbor litijskih organizatorjev, ki so združeni v »POPRL«. Beseda »POPRL« ni nikakoli izmišljotina ali žaljivka, temveč le kratice, ki pomeni Pripravljalni odbor za pustno ranje v Litiji.

Vsakoletni litijski pustni obhod so v znamenju preletih svetovnih dogodkov. Letos bodo izstrelili Litijani posebno vse-mirsko raketo z oznako »Sputnik III«.

Karnevalski obhod je zamišljen v večjem obsegu. Na čelu spreveda na desetih velikih vozovih s konjsko in traktorsko vprego za tudi na večjih kamionih, bo zasedala stalna »razorožitvena« komisija. Glavni njen pomenek bo cilj, kako razorožiti svet in ga priveriti v mirni pristan za nemoteno delo in življenje delovnega ljudstva vsega sveta.

Vse govore na konferenci bodo oddajali z razglaševalnimi napravami in po zvočnikih. Na

Prvo potujočo zdravstveno ekipo v Etiopiji je organizirala Svetovna zdravstvena organizacija. Na sliki vidimo ekipo na poti. Oslji prenašajo zdravstveno opremo in material, zdravstveno osebje pa hodi peš...

Miniaturne baterije

Iznajdba majhnih suhih baterij je omogočila, da so začeli izdelovati vrsto novih miniaturnih aparatov. Znanstveniki na Vzhodu in Zahodu se nadejajo, da bodo v prihodnosti, kako bi izdelali čim manjše baterije, hkrati pa povečali njihovo moč in trajanje. Na tem področju so dosegli že velike uspehe. Napovedujejo, da bo kmalu prišel čas, ko bodo stare vrste baterij že povsem neekonomične in da se bo moderni človek sploh osvobodil električnih žic.

Sovjetski znanstveniki so izdelali baterijo, ki spreminja sončno svetlobo v električno energijo. Baterija je sestavljena iz silicijskih plošč ter spremeni 8 do 10 odstotkov sprejete sončne energije v električno. Te baterije bodo uporabljali za radioaparate in razne merne instrumente.

Med zanimivostmi, ki so se pojavile na Zahodu, je ročna računalna ura, ki je ni treba navijati. Pogonja jo majhna baterija, ki ni večja kot gumb na srajci. Te baterije so začeli uporabljati tudi za žepne magnetofone, filmske kamere, stenske električne ure, električne brivske aparate in razne otroške igrice.

Mnogi novi izumi se obetajo na področju majhnih radioapar-

atov. »General Electric« je izdelal žepni radioaparat s tranzistorji in majhnimi suhimi baterijami, ki se lahko napolnijo do dvestokrat in bodo delovale 10 tisoč ur. Polnjenje je zelo preprosto.

Novost na področju filmske industrije je 16 - milimetrski filmski aparat družbe »Bell Company Howell«. Posebna fotoelektrična celica določa jakost svetlobe in prenaša čas osvetlitve na poseben motorček, ki avtomatično odpira in zapira zaslonko.

V laboratorijih so tudi ugo-

tovili, da je mogoče spremeniti toploto človeškega telesa v električni tok s posebno »termoelektrično baterijo«. Možnost je, da bodo uporabili atomsko energijo za dolgotrajne majhne baterije. »National Watch Co.« je izdelal miniaturno atomsko celico, ki ni večja kakor tableta aspirina, za pogon ročne ure.

Tukaj smo omenili samo nekaj primerov, zakaj vse se že uporablja najnovejša miniaturna baterija. Toda tehnika v tej panogi je šele v razvoju ter lahko pričakujemo v bližnji prihodnosti še veliko novega.

Bahavost je odkrila nafto

Ni dolgo tega, ko so se po severnoafriški lukiji Oranu razširila govorice, da se je neki potapljač sprehajal po ulicah potopljenega mesta in celo vstopal v skoraj neposkočene hiše. Niti dva dneva nista pretekla in že je prišel v Oran profesor Chenevče, ravnatelj francoskega centra za podvodna raziskovanja ter svetovni rekord v potapljanju s skafandronom.

Takoj po prihodu se je Chenevče, prekipen od navdušenja, vkrčal v ladjo in po nekaj milijah vožnje ob obali, mu je potapljač, ki je odkril potopljeno mesto, pokazal v vodo: »Tu je!«

»Kako globoko?« se je pozanimal zdravnik.

»Kamaj trideset metrov!«

Chenevče in njegov prijatelj Soquet, prav tako potapljač mednarodnega slovesa, sta se potopila. 30 metrov, 60 metrov in še vedno ničesar! Šele pri 80 metrih sta odkrila... navadno polje gnijočih spužv! Ko sta se nahodila po dnu, dokler jima je to dopuščala zaloga zraka, sta se morala dvigniti. Lahko si predstavljate njuno razočaranje, ko je nesrečni potapljač naposled priznal: »Videl sem samo kakih sto vrčev in podobnih stvari. Nato sem dejal, da sem

odkril celo mesto. 'Moje kap-

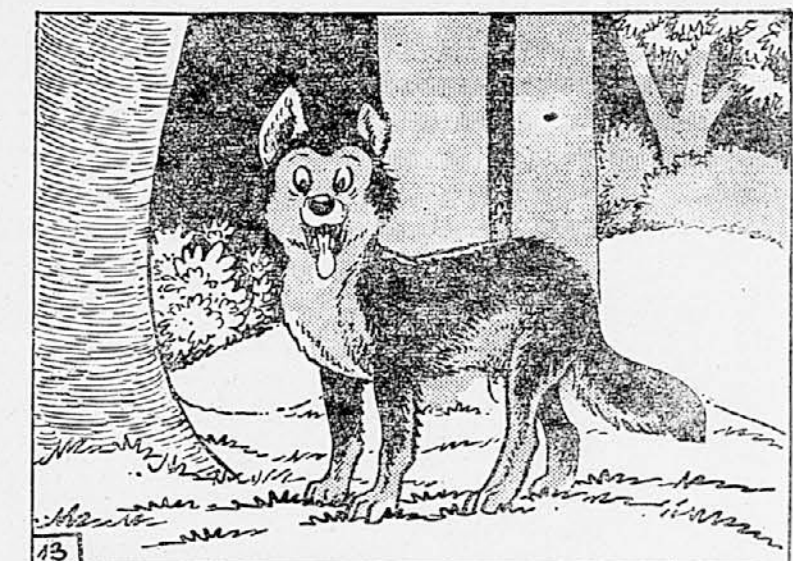
itana je to tako razveselilo!« Ko se je Chenevče vrnil v Francijo, je pripovedoval o tej dogodivščini nekemu svojemu prijatelju geologu. Sredi pripovedovanja se je ta zdržnil: »Polje gnijočih spužv, vroča klima, bližina obale, slanost vse se ujema... Če ni potopljenega mesta, je pa morda petrolej!«

Tako so odkrili eno najbogatejših nahajališč nafte ob obali severne Afrike. Odkrila ga ni znanost, temveč človeška slabost — bahavost.

J.O. CURWOOD

BAREE

RIŠE: MIKI MUSTER

13. Čeprav je imel Baree volčjo vzgojo, je postajal iz dneva v dan bolj podoben psu. Iz njegove temne dlake se je na prsih svetlela bela zvezda in tudi desno uho je imel belo obrobljeno. Le dolg, košat rep in kratka, ravna ušesa so razodevala njegovo volčjo kri. Kadar se je dvignil in zravnil, je bil na las podoben vpreznemu psu.

14. Vendar je tudi njegova volčja kri velikokrat spregovorila. Mesečne noči so ga vabile z neznano silo. Komaj dva meseca mu je bilo, ko je v čudoviti poletni noči sedel na zadnji nogi in zatulil. To je bilo zavijanje pravega volka. Trenutek pozneje pa je Baree stekel k Kazanu in pomahal z repom, kakor da se opravičuje kot pravi pes.

15. Za ovinkom je ob potoku, ki je tekel v bližini votline, raslo staro, votlo drevo, ki mu je strela razkrala vrh. Kolikokrat je Baree med svojimi igranjem stekel do starega drevesa in ga radovedno opazoval. Ni vedel, da bo stanovalka tega čudnega drevesa, stara velika snežna sova Ooboomisewa, kmalu posegla v njegovo življenje in ga spremenila.

Stotisoč operacij v sekundi

United Press je stavila sovjetskimi znanstvenikom vprašanje »kakšen bo juturnji svet«. Ser-

Tranzistor in nasledniki

Regulatorji v modernih elektronskih aparatih so tranzistorji. Delujejo na podlagi gibanja elektronov v električnem polju. Napaka tranzistorjev je, da so pretežki in preveliki. Pri visokih temperaturah in velikih frekvencah električnega toka niso več uporabni.

Spačtor je nov regulator, zelo majhen in uporabljen za vse mikroelektrične aparate. Solon pa deluje precizno tudi pri visokih temperaturah in je zlasti uporabljen za avtomatsko regulacijo peči.

gej Lebedev — član sovjetske Akademije znanosti in direktor Inštituta za precizno mehaniko akademije — je odgovoril na to vprašanje v okviru svoje ožje specializacije tako-le:

»O bodočem razvoju elektronskih možgan je skoraj nemogoče kaj prerokovati. Možnosti so številne, tako zanimive, da dajejo fantastično sliko, ki si jo je težko predstavljamo. Vsak solarček ve, da je treba za rešitev enačbe s dvema neznankama dve do tri minute. Za rešitev sistema z 200 enačbami je treba milijonkrat več časa. Torej bi matematik moral računati 12 let po 8 ur dnevno, da bi razvozljil tako nalogo. Elektronski možgani potrebujejo za

enako delo manj od ene ure...

Pa tudi ta čas je predolg za prirodoslovce in matematike, ki se ukvarjajo z razmerji v notranjosti atoma. Prvi elektronski možgani so opravili komaj tisoč računskih operacij v sekundi, danes jih zmorejo že deset tisoč, kmalu pa bomo imeli stroje, ki bodo opravili v sekundi tisoč tisoč računskih operacij!

Šah pospešuje znanost

Ameriški senator Clifford Case prejema zadnje čase številna pisma od svojih volivcev, ki mu svetujejo, naj se zavzame za to, da postane šah obvezen predmet v vseh šolah. Tako-le je napisal eden njegovih volivcev: »Rusi radi in mnogo igrajo šah in glejte, prvi so pridrli v vesolje. Šah razvija možgane in pospešuje voljo za znanost.«

Senator se strinja s predlogom svojih volivcev in je takoj pričel poučevati svojega sina v kraljevski igri. Zdaj je izjavil: »Dečko se intelektualno razvija in me je v kratkem času, odkar se učim igrati šah, že večkrat premagal.«

Senator bo na podlagi te izkušnje predlagal, da se pouk šaha uvede v vseh osnovnih in srednjih šolah.

Nuklearni reaktor na Antarktiki

Šef ameriške antarktične postaje in ameriški raziskovalec Paul Seaple, ki je sedaj že šteti v Antarktiki, je pred nekaj dnevi izjavil, da bo kmalu prišel čas, ko bodo nuklearni reaktorji dajali velike količine toplote in energije. Razen tega je mnenja, da bo prišlo na Antarktiki kmalu do presenetljivega razvoja industrije, ker je čiste vode in raznovrstnih surovin dovolj na razpolago. Seaple predvideva, da bodo v nuklearnih tovarnah predelali tamkajšnje surovine in jih potem izvažali.

— Pa bi vendar rad vedel, kje ste končali gradbeno fakulteto, tovariš inženir!

Slikar Bernard Buffet je poslednja umetniška atrakcija Pariza. Umetnik trdi, da slikar ni intelektualce in da je slikarstvo zgolj rokodelstvo. S svojo »obrtjo« se je v kratkem prislužil cel grad in Rollee-Royce... Za svoje večje kompozicije dobi kar 7 milijonov frankov! — Leva slika prikazuje »konjsko glavo«, desna je pa avtoportret.

Novi test za šoferje

Pred nedavnimi sta dva kemika v Clevelandu v ZDA objavila nov način ugotavljanja količin alkohola v krvi. Za novo metodo ni potrebno več kakor 25 minut, razen tega se poskusniki delajo serijsko in lahko v 2 urah analizirajo 24 oseb.

DROBIZ

MIHAEL, bivši kralj Romunije, je koncem leta 1957 odpovedal svoje mesto zastopnika ameriške firme za letalske dele »East S. A.« Kot vzrok odpovedi službe je navedel, da mora posvetiti več časa svoji družini. Poročen je s princeso Ana Burbonsko.

GINA LOLOBUICHA je bila sedaj ena redkih filmskih igralk, ki se je priporila do vrha — brez škandalov. Zato so njeni občudovalci zelo razočarani nad njenim prvim »spodrsilajem«, t. j. prepirom s italijanskim producentom Rizzoljem, ki je prišel tudi v javnost. Gre za 200 milijonov lir, ki jih zahteva Gina kot odkodnino za to, ker ne bo igrala v filmu »Cesarica Venera«. Gina je vloga sama odklonila, ker se Rizzoli ni držal vseh točk njune pogodbe, ki sta jo sklenila za omenjeni film.

PATT HIGGINS iz Texasa, večkratni milijonar, je znan kot strasten ribič in kot človek, ki ljubi udobje. Pred kratkim si je postavil vilo nad reko, ki je zelo bogata rib. V ta svoje spalnice je pustil vdoljati odprtine in sedaj ribari kar iz postelje. Dve muhi na en mah!

»Na zdravje!« je prvi segel po čašo. To pot je gladko požrl spirit. Prigriznila sta gobice. »Tak kaj je?« se je zaupljivo nagnil proti Pieniažku. »Kaj je s Swieckim? Ali pojde res med ministre?«

»Pojde!«

»Kateri resor?«

»Propaganda.«

Drewnowski se je zamislil.

»Ni slabo. Sicer bi mi bilo ljubše ZM.«**

»Tudi njemu bi bilo ljubše.«

»A je to gotovo?«

»Govno zmeraj priplava na vrh.«

Drewnowski se je zasmejal in udaril Pieniažka po kolenu.

»Ta je dobra!«

»Ne boj se, tudi ti boš priplaval na vrh.«

Drewnowski se je zasmejal še glasneje.

»Gotovo da bom priplaval, kaj si pa mislil? Boš videl čez let.«

»Kaj bom videl?«

»Do kod se bom povzpел...«

Pieniažku se je rignilo.

»Pojej gobico,« mu je prijazno svetoval Drewnowski. »Jaz, vidiš, vem, kaj hočem. To je najvažnejše.«

»Govno samo priplava na vrh,« se je Pieniažku spet kolenilo. »Pa kaj hočeš?«

Drewnowski je napravil z roko široko kretnjo.

»Vse! Predvsem veliko denarja.«

»Imel ga boš.«

»Bom. Dovolj mi je revščine. Poslušaj, ti si poznal Swieckega pred vojno?«

»Poznal.«

** Zunanje ministrstvo

»Kakšen človek je to?«

»Falot.«

»To je dobro. Takega potrebujem. In kaj še?«

»Prebrisanec.«

»Jaz sem še bolj prebrisan. Boš videl, kako ga bom obrzdal. Kaj se smeješ? Misliš, da se mi ne bo posrečilo?«

»Posrečilo se ti bo.«

»Čemu se potem smeješ?«

»Nič. Mislim, sem si, kako bo to videti, ko boš brzdal Swieckega.«

»Imenitno bo videti. Možakar še opazil ne bo. In že ga bom obrzdal.«

Pieniažek je z zobotrebcom nabodel gobico.

»Čvekanje!«

»Nikakršno čvekanje. Tako je.«

»Čvekanje. Pred njim se pa iz strahu v hlače podelaš.«

»Jaz v hlače? Potem me še ne poznaš.«

»Poznam te, pa še kako! Bojši se ga.«

»Swieckega?«

»Se ga mar ne? Na banket me ne bi vzel s seboj, a?«

Drewnowski se je zamislil.

»Vidiš!« se je Pieniažek zagugal na stolčku. »Bojši se, ali nisem rekel?«

Chelmicki je pogledal na uro.

»Se vam mudi?« je vprašala gospodična Krista.

»Kaj še! Imam časa nič koliko.«

»Zakaj pa potem gledate na uro?«

»Zmenil sem se z nekom za semle.«

»Z žensko?«

»Nemara... Ste nezadovoljni?«

»Kdo?«

»Vla«

»Jaz? Kaj mi je mar, s kom ste se zmenili?«

»Nič?«

»Upam, da nič.«

»A če se nisem zmenil z žensko?«

»Tudi nič.«

»Res? A če vam ne verjamem?«

»Prosim lepo. Če vas to veseli...«

»Kaj potem?«

»Pa nikar ne verjemite.«

»Sijajno. Potemtakem pa ne verjamem. Ali morate biti opraviva.«

»Do konca. Dokler so gostje.«

»To se pravi?«

»Kakor je, to je odvisno od dneva.«

»A nocoj?«

»O, nocoj prav gotovo do jutra.«

»Brezpogojno? Kaj ste sami tukaj?«

»Zdajle sem sama. Ob desetih bo prišla še kolegica.«

»No, vidite!«

»Ničesar ne vidim. Ako je veliko gostov, še v dvojce komaj opraviva.«

Drewnowski se je ozrl proti njima.

»Prosim, gospodična!«

»Strela božja ga naj!« je zamrmral Chelmicki. Gospodična Krista je prišla na drugi konec točilne mize. »Plačati!« je zahteval Drewnowski.

Med vrati, ki so bila zagrnjena s temnozeleno zaveso, se je prikazal Andrej Kossecki in se razgledal po baru. Chelmicki ga je takoj zagledal.

»Halo!«

Kossecki je pristopil k biféju.

»Servus, Andrej. Kaj je novega?«

TERZY ANDRZEJEWSKI
DAMANT